

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések:

= Megállapodás szerint. =

Nyiltér soronként 1 K.

Kéziratokat

nem küldünk vissza.

A horvátok.

Lehetetlen mélységes elkeseredés nélkül nézni azt az erő-zakoskodást, amellyel a horvát képviselők nekirontanak a magyar országgyűlés tekintélyének.

Ime, a horvát testvérek egyetértének a nemzetiségekkel abban, hogy Szent István birodalmában megrendítsék a magyarság uralmát, aláássák az állam nemzeti jellegét s kicsavarják a kezünkből azokat a fegyvereket, amelyekkel a nemzeti állam kiépítéséért, gazdasági megerősödésünkért küzdhetünk.

A nemzetiségek nem akarják túrni az iskolákban a magyar nyelvet és hazafias szellemet; a horvátok az államvasutak igazgatásában és kezelésében kizárólagos uralmat követelnek a horvát nyelv számára.

Nem kell bővebben magyarázni, hogy ez mit jelent. A magyar nyelv határa visszaszorulna a Dráváig, a magyar állameszme vereségét jelentené az, hogy az állami intézményekből Horvátország területén a magyar nyelv teljesen kiküszöböltetné. És következhetnének valamikor olyan viszonyok, hogy a horvátok egyszerűen tulajdonjogot formálnának a magyar állam azon vasutjaihoz, amelyek biztosítják a világforgalom utjaival való összeköttetést. Ezt az utat a magyar állam senkinek ki nem szolgáltathatja, ennek az utnak a kezelésében és igazgatásában feltétlenül érvényesülnie kell a magyar állam nemzeti jellegének, tehát a magyar nyelvnek.

De ezeket már megírták avatottabb tollak, elmondták százszor az ország vezetői. És érzi minden magyar ember, hogy ebben a kérdésben a magyar álláspontnak vereséget szenvedni nem szabad, mert a hátrálás a bomlás kezdetét, a magyar állam hatalmának gyengülését, Szent István koronájához tartozó részek egyé tartozásának megrendülését jelenthetné.

A Magyar birodalomban csak egy nemzet lehet: a magyar. Az idegen nyelven beszélő polgárok csak nemzetiségi csoportok, amelyeknek történelmi joguk nincs.

A török nyomás elől a Dráva Száva közére húzódott horvátoknak azonban történelmi jogokat is biztosítottak a közös küzdelmek, a testvéri kapocs és az egyetértés, amely a magyarokat és horvátokat századokon keresztül összefűzte. A történelmi jobokból fejlődött ki az a magasabb rendű autonómia, amelyet Horvátország élvez. De az autonómia nem jelent államjogi paritást, nem jelentheti azt, hogy Horvátország, mint Szent István birodalmának része, kitördelhesse és a maga részére foglalhassa le azokat az állami intézményeket, amelyek területén létesültek.

Szomorú tény, hogy a testvérek szembe kerültek egymással s vad gyűlölettel törnek ellenünk a horvátok, akiknek minden érdeke velünk közös; akiket a történelmi múlt barátságos egyetértésre utal.

Nézzünk körül a Dunántul régibb családjai körében. Nincs egy sem, amely vérségi összeköttetésben nem állna horvát-eredetű familiákkal. Lapozzuk át a nemzet történetét, megtaláljuk közös hőseinket, megtaláljuk közös küzdelmeinket. Együtt és egy eszméért éltek s lelkesedtek apáink, míg a bécsi reakció közibénk nem dobta a gyűlölködés magját.

A szabadságharc idején rántott a horvát áruháza, hogy bevezetője legyen a világraszóló tragédiának. A magyar nemzet fátyolt borított a multa és 1867-ben felkinálta a horvátoknak a fehér lapot, amelyre ráírták szabadság jogaikat. Később a pénzügyi viszony nem tetszett nekik, majd a magyar címer és zászló képezte gyűlöletük tárgyát s most nyelvünk ellen vonulnak vad fanatizmussal. Horvát beszédek hallgat az országgyűlés, sőt akad képviselő, aki azt követeli, hogy a magyar képviselőház mentelmi bizottsága horvát nyelven adja tudtára, hogy maga elé idézi. A képviselőház június 5-én tartott ülésén kimondta, hogy a horvát nyelven elmondott beszédek a naplóba horvátul irassanak be s magyar fordításban csak mint mellékletek szerepeljenek.

Van még a világon ország, amelyik ezt eltűné? Van nagyobb könnyelműség, mint hallgatva nézni azt a frivolságot, amellyel a horvátok szemébe kacagnak a magyar állam hatalmának?

Sajnos, hogy a magyar társadalmat nem hatja át eléggé a nemzeti nyelv szerete, féltő gondja, a történelmi tények, a törvény és törvényes szokások ismeretének szükségessége. Különben felbuzdulna az utolsó parányig a horvát tulkapások ellen s megtanítaná a magukról megfélemezett testvéreket arra: mennyi joga van a magyar államnak a Dráván túl.

A magyar állameszme életfájának ereje a nemzeti nyelvben gyökerezik s jaj annak a nemzetnek, amely ezt a fát nem gondozza, nem tisztogatja, hanem elengedi hatalmasodni rajta az élősdi burjánt, a haszontalan oldalhajtasokat.

A horvát képviselők az országgyűlésen, horvátul beszélnek mert ehez jogot ad nekik a törvény. Az 1868. évi 30-ik t.-c. 60. §-a értelmében ugyannis a horvát képviselők a horvát nyelvet is használhatják. A törvény szelleme azonban az, hogy azok a képviselők, akik a magyar nyelvet nem bírják, a tanácskozásból kizárva ne legyenek s nem az, hogy a horvát nyelv egyenjogú a magyarral.

De legjobban bizonyít ezen álláspont mellett a múlt.

Midőn a 43-iki pozsonyi országgyűlés rendi táblájának május 24-iki gyűlésén Jozipovich Antal turopolyai gróf, a turmezei magyarérmű nemesek kijátszásával az illyr párt által Zágrábban megválasztott követek igazolása ellen irányuló sérelmet bejelentette, az érdekelt horvát követek deák nyelvű felszólalásait a karok és rendek a legnagyobb eréllyel utasították vissza.

A horvát képviselők néhány tiszteletreméltó kivétellel azt vitatták, hogy régebbi törvények és több százados gyakorlat alapján joguk van deáknyelven felszólalni, még azért is, mivel erre küldöik részéről utasítva vannak. Ezzel szemben magyar követek

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ésványviz erre a legbiztosabb óvószert.

Minden külföldit fölülmúl hazánk természetes szénsavas vizeinek királya:

a mohai

ÁGNES

-forrás.

Milleniumi nagy eredméllyel kitüntetve. Kitűnő asztali bor és gyógyviz; a gyomor-

égést rögtön megszünteti, pártlan étvágygerjesztő; használata valódi áldás gyomorbetegségeknek.

Kedvelt borviz! Olcsóbb a szódaviznél! Mindenütt kapható!

Főraktár: GYARMATI VILMOS urnál Zalaegerszegen.

hivatkozva a magyar nyelvnek törvényhozási rangra emelése tárgyában hozott 1790. XVI. 1792. VII. 1834. VII. 1840. VI-ik t. cikkekre, kimutatták, hogy az országgyűlésen a magyaron kívül más nyelven szólni nem lehet.

A magyar részről elhangzott beszédek a horvát félszkelődések dacára, a mérsékletnek, az engesztelődésnek hangján voltak ugyan tartva, de komoly intelmet is foglaltak magukban a magyar nyelv jogának tiszteletben tartására, melyben az ország államiságának elismerése foglaltatik.

A zágrábi követek azonban annak dacára, hogy folyékonyan beszélték a magyar nyelvet, makacsul ragaszkodtak a deákhoz, a mit megokolván Verőce megye követe, Sallopek Lajos másodalispán, ékes magyar nyelven következő és a horvát képviselők által ma is megszívlelhető kijelentést tette:

»Midőn valaki a követi pályára föllép, főcéljának kellene lenni, hogy kötelességének lehetőleg legjobban megfeleljen; ezen kötelességérzetből indultam ki én is, midőn a követséget elvállaltam; de ha küldőim azon föltételt kötötték volna hozzám, hogy e teremben deákul szóljak, bizonyosan inkább lemondottam volna a követségről, mintsem idejőjnek, nemcsak sejtítve, de tudva is azt, hogy a K. K. és K. R. azon nyelveni nyilatkozatomat nehezteléssel veendő. Azért is azon vélekedésben vagyok, hogy sokkal jobb lenne, ha a horvátországi követek ezt követnék.

A pozsonyi országgyűlés naplójába a deák nyelven elmondott beszédeknek a naplóba való bevezetésére vonatkozólag a Karok és Rendek véleménye az volt, hogy a horvátok deák nyelvű felszólalásai magyar nyelvre fordítva vétessenek be a naplóba, annak megjegyzése mellett, hogy deákul mondattak el. Klauzál Gábor, Beöthy Ödön, gróf Ráday Gedeons a naplóbíráló bizottság többi tagjai egyenesen kijelentették, hogy a deák nyelven elmondott beszédek ők többé nem hitelesítik, inkább készek lemondani cenzori tisztükről.

Jellemző, hogy az alsóház akkori elnöke »a király személyes jelenlétének helytartója,« Szerencsy István, a magyar nyelv felsőbbbőségét juttatta érvényre, kijelentvén, hogy amint a múlt országgyűlésen történt, úgy most is minden beszédek kirekesztőleg magyarul jönnek ki a naplóba, megjegyzetvén, hogy fordított beszéd volt. Mert ha a horvát követek azt tartják, hogy itt joguk van deákul beszélni, ez még nem

jelenti azt, hogy a censoroknak is (naplöhitelesítők) tudniok kell deákul. Sőt tovább megyek s azt mondom, hogy a censor is, ha ezen nyelvet nem érti vagy nem tudja és meghitelesitené, őszintén elismerem, hogy lelkiismerete ellen cselekednék.

Ime tehát a magyar országgyűlés soha sem volt olyan engedékeny a nyelv kérdésben, mint ma s a horvát képviselők nagy része átértette, hogy a magyar nemzetnek s a magyar nyelvnek tisztelettel tartozik.

Manap azonban a tulzó horvátok kerültek felszínre. Mind csupa magyargyűlölő, népszerűség hajhászó, fanatizált ember. Közük van Magdics Pero is, aki Varasdon nyomtatott újságjával próbálgatta a maszlagot Muraközben is elhinteni.

Az egész ország feszült figyelemmel várja: hogyan fog a képviselőház a nemzet méltóságának ezekkel az urakkal szemben érvényt szerezni.

Az újságok és a nép.

Magyarországon a szocialista sajtó most éli fénykorát. Mert az e fajta munkálkodásnak fénykora a gorombáskodás, gyalázkodás és személyeskedés legfelsőbb foka. Ebben pedig nálunk nincs hiányosság. Valóságosan undorító az a modor, amelyben a népbolondító lapok dolgoznak.

Naponként van alkalmunk olvasni a förmedvényeket. Szórják a nép közé özönével a nyomtatványokat s ha valaki szembe száll velük, azt lerántják a sárga földig, csak azért, hogy terrorizálják a józanabb elemet s a torkára forrasszák a szót.

Mert nem mindenkinek van kedve és elég elszántsága ahoz, hogy kiálljon a köztérre és sárral hajigáltassa meg magát.

Igy azután a nép ki van szolgáltatva a lelkiismeretlen agitációknak, annál is inkább, mert senki sem gondoskodik arról, hogy józanabb, hazafias és okos olvasmányhoz jusson.

Régen ismert igazság, hogy aki érvekkel már nem győzi, az gorombassággal folytatja és személyeskedésekhez, gyalázkodásokhoz folyamodik. Így szoktak tenni mindazok a vitatkozók, akik a tárgyilagos érvekből kifogytak és azt látják, hogy a közönséget meggyőzni már nem képesek s így mint végső eszközhöz, a terrorizmushoz folyamodnak. Ami a szocialdemokraták programjában helyes és kivihető eszme kínálkozik, az az utóbbi időben már majdnem átment a köztudatba s a kormányok, államok és társadalmak egymással versenyezve törekszenek olyan szociális feladatok megoldására, melyek egy-két évtizeddel ezelőtt még csak a szocialdemokrata izgatás eszközüül szolgáltak. Ilyenek a gyengébb védelme, a szövetkezés ügye, a munkásvédelem, közegészségügyi rendszert, gyermekotthon, baléssbiztosítás, nőkérdés és hasonló dolgoknak egész legiója. Igen természetes dolog, hogy amily arányban hozzá lát az állam és a polgári társadalom, hogy ezeket a feladatokat intézmények útján megoldja, olyan arányban veszi ki a szocialdemokraták kezéből az izgatásra alkalmas eszközöket s ha ez a fejlődés ebben a modern szerencsésen tovább haladhat, lasankint csakugyan oda jutnak a szocialdemokrata apostolok, hogy vagy a saját eszmék megvalósítása ellen kell

izgatniok, avagy sajtóbéli működésük az üres nyelvelésnek és személyeskedésnek színvonalára süllyed.

Nálunk ez az idő talán még hamarabb elkövetkezik, mint Európa nyugati országaiban. A magyar néppel veleszületett fajszeretet a nemzetközi eszmékkel sehogysem fér meg s a földbirtokért való rajongást nem lehet összeegyeztetni a magántulajdon eltörlésével, tehát a szocialdemokraták programjának gyökerével.

Kiderült már, hogy a magyar földművelő népet a szocialdemokrata maszlaggal csak ideiglenesen lehetett elbódítani, addig tudniillik, amíg a földművelő proletárnak tetsző jelszavak az újság ingerével bírtak és amíg az izgatónak sikerült azt a látszatot fenntartani, mintha az ő törekvések a magyar földművelő proletáriátus vágyakozásaival megegyeznének. Ez az első lát azonban már elmúlt, a félrevezetett nép ontudatra ébredt s a szocialdemokrata izgatások előrelátható sorsa kérielhetetlen módon bekövetkezett, az tudniillik, hogy mihamar szektákra kellett szakadnia s ezek a szekták csak azzal teuetik tovább magukat, hogy az eredeti szocialdemokrata program megtagadásával földosztást hirdetnek, vagy nemzetiszinü allűröket vesznek fel és csak kis részben képesek ezen érdeklődést pusztán azzal ébrentartani, hogy gyalázzák a vagyonos osztályt és izgatnak a földbirtokosok ellen.

Sajtójuk minden oldalon valóságos gyűjteménye a személyeskedésnek, piszkolódásnak és minden tekintély sárbarántásának, mert immár odáig jutottak, hogy sikerük, hatásuk javarészt ezek-től a sajtóbéli erős kifejezésektől kell várniok. Ennek a hangnak az eltűréséhez meglehetősen nagy türelem és emberbaráti elnézés szükséges, de a magyar ugylátszik még nem fogyott ki egyikből sem és amennyiben a szocialista urak csak mások lehurrongásig viszik a dolgot, senki sem követel ellenükben megtorlást.

És a sajtószabadság szent nevében a társadalom tőr, elszenvedi a piszkolódást, az izgatást. Nem tudjuk megtalálni a módját annak, hogyan lehet a sajtószabadság megvédésével a szocialista írókat tisztességes hanghoz, érvekkel való harcoláshoz szoktatni.

A magán ember becsületének sérthetlenségét nagyon gyenge garanciákkal biztosítja a törvény. Akinek a becsületébe gázoltak, keresse igazságát a bíróságnál. Ez csak magánügy. Pedig — én legalább azt hiszem — hogy az egyéni becsület védelme közérdek. Különösen közérdek pedig a köztéren dolgozók becsületének védelme azért, hogy gorombassággal, a becsületbe való belegázolással ne terrorizálhassák a józanabb elemet azok, akiknek kenyere a piszkolódás.

Németországban megmutatták a bíróságok az utat, hogyan kell megoltalmazni a szocialdemokrata sajtó ellen az egyéni becsületet. Kimondták ugyanis, hogy a hatóságoknak kötelességük a hazafias szellemű újságok munkásait kötelességük teljesítése közben védelmükbe venni, mert különben a szocialdemokrata sajtónak folytonos gyalázkodásai könnyen azt eredményezhetnék, hogy a nemzeti irányu lapok munkási visszariadnak attól, hogy a nemzeti ügy érdekében szembe álljanak az izgatással. És ezért az ügyészek hivatalból lépnek fel a szocialista újságok ellen, valahányszor azok terrorizálni akarják a hazafias irányu sajtó munkásait azzal, hogy velük szemben becsületsértő kifejezéseket használnak.

Ha majd nálunk is így védik az egyéni becsületet és jóra való sajtó tisztességes munkásait; ha majd nem lesz szabad mosdatlan szájjal ing réni és mulattatni a népet és sárral hajigolódni mindazok felé, akik nem állnak be a hazafiatlan szocialdemokrácia táborába: akkor majd közel lehet férközni a néphez józan írással, fel-

DROGERIA AZ ARANY KERESZTHEZ

Zalaegerszegen, az Arany Bányátellenében

A legolcsóbb beszerzési forrás gazdasági, háztartási, betegápolási, gyógyszeranyagok, pipere- és illatszerekben

A kitűnőnek bevált **Gentry kávé-keverék** kilója 3 korona 20 fillér.

világosító szóval és becsületes szándékkal. Addig azonban kevesen vállalkoztak arra, hogy a szemérszedett gorombaságokkal vitába álljanak.

Tudja mindenki, hogy nagy szükség volna a józan irányú olvasó néplapokra, röpiratokra. Mert a nép már olvas és pedig szívesen olvas. A Z. G. E. keszthelyi közgyűlésén is szóba került, hogy a munkások és cselédek között terjesztett nyomtatványokkal szemben felvilágosító olvasmányokról kellene gondoskodni.

De mindenki tudja, hogy ennek a következménye ismét egy erő kifejezésétől duzzadó, a nép szenvedélyeit felkorbácsoló förmedvény lesz. Tehát jóérzésű ember inkább halgat. Ezzel pedig átengedjük a teret az agitátor uraknak, akik tele kiabálják a nép fülét hazugságokkal.

Nyári cikk.

Valahányszor ránk köszönt a napsugaras, forró nyár, minden ujságíró felkapja a témát: fürdőjünk itthon.

Réges régen hangzik már ez a mottó. Tengernyi tinta elfolyt a közönség biztatásában, a magyar fürdők szépségeinek dícséretében, annak az óriási közgazdasági veszteségnek hánytorgatásában, amelyet a magyaroknak külföldi fürdőbe való túdulása okoz. Egyszer másszor meg is látszott a hatás. Felbuzdult a közönség és megteltek a fürdők zsufolással, odaát Ausztriába pedig kezdtek vakarózni a fürdőigazgatók s szorongva kérdezték a kurgastoktól: wo bleiben die Ungarn?

Nem kell félni, igazgató és vendéglős urak, az előkelő magyarok megjönnek ismét. Csak egy esztendeig bírták ki itthon. Pakkol már valamennyi és menekül a művelt külföldre, hogy ott szórja el az áldott magyar föld gyümölesét.

Nincs arra semmiféle statisztika, hogy mennyi pénzt visznek ki nyaratszáka a mi gazdag embereink, de hogy rengeteg összegre rughat, bizonyítja a stajerszági fürdők forgalma. Az idegenforgalmi egyesület maga elismeri, hogy a stajer fürdőkét évenként 30.000 magyar látogatja, ami egymagában legalább 3 millió K kiadást jelent. Hát még a csehországi, az isztriai fürdők, a nyaraló és üdülő helyek, az olasz tengerpart stb. mennyi magyar pénzt nyelnek el?

Mit lehetne itthon csinálni azzal az óriási kincessel, amivel a idegent gazdagítjuk! Csak egy évtizedig tartanánk ki, csak 10 évig mondanánk le arról a nagyobb kényelemről, amit a külföld tud nyújtani.

Mert bizony — ez az érem másik oldala — a magyar fürdők közönségének sok mindenről le kell mondania s bele kell törődnie abba, hogy alaposan megzsarolják. Ez a legnagyobb baja a magyar fürdőnek. A tulajdonosok keveset áldoznak kényelmi berendezésekre, de a nagy hasznót szeretik. A legapróbb fürdőhelyen majdnem drágább az élet, mint a Rivierán s a vendéglősök, pincérek és egyéb személyzet udvariatlanabbak a vasuti kalauzoknál.

Hát ez nagy baj. De ha a bajon nem segít maga a közönség, akkor így is marad mindörökké. Nagy forgalom teszi lehetővé fürdőink teljes modernizálását.

Maradjunk tehát itthon. Am utazzék a magyar ember külföldön. És pedig, aki teheti nézzen meg a művelt nyugatból minél nagyobb darabot s tapasztalatait hozza haza a nemzeti kultúra nagy kincésárába. Tanuljon idegen nyelveket, ismerje meg a nagyvilágot, de azért ne váljon világpolgárrá és rendszeresen ne hordja ki a nemzeti vagyont azoknak, akik csak addig becsülik meg a magyar embert, amíg tele erszénnyel jár köztük.

Szomorú dolog, de úgy van, hogy a külföldbe belekóstolt ember szánalmasan mosolyog, ha valaki ennek az országnak szépségeit dícséri. Egyszerűen lenézi a hazáját és mihelyt teheti, megy ki, szalad a művelt nyugatra, ha jól érzi ott magát, ha nem. Mert meg akarja mutatni, hogy ő kulturember.

Ezelőtt egy évtizeddel is Magyarország délkeleti részének fürdőit a románok és szerbek töltötték meg. Ma már ezek is otthon maradnak. Létesítettek otthon néhány primitív fürdőt s megelégszenek azokkal. Még egy évtized múlva a kezdetleges fürdőkben minden kényelemmel berendezett paradicsom lesz, mert ezek a kis Balkán népek megértik a saját érdekeiket, míg mi tele marokkal szórjuk a pénzt mindenkinek, csak önmagunk iránt vagyunk fukarok.

* * *

Még egy helyi érdekű nyári téma.

Mi lesz a zalaegerszegi vízvezetékekkel és csatornázással?

Nem vesztegetünk szót arra, hogy a vízvezeték és csatorna előnyeit bizonyítgassuk. A port mindenki élvezi, az inficiált vizet mindenki issza s a házak körül felgyűlő piszok és trágyadombok illatát — nyári eső után — szélben hosszában érzik.

A kérdés csak az lehet: honnét veszi a város a szükséges pénzt s képes-e ezt az új terhet magára venni?

Eddig még nem mondta senki, hogy a megoldás lehetetlen, mert még annyira sem vagyunk, hogy a tervek és költségvetés elkészültek volna. Tehát a kérdésnek pénzügyi részéhez hozzászólni sem lehet.

Annyit látunk, hogy egyes városoknak a vízvezeték nem csak új terhet nem szerzett, hanem jövődelmi forrása lett. Azt hisszük, nálunk is meg lehetne találni a megoldás helyes módját, csak keresni kellene.

Legelőször is figyelembe ajánljuk azt, hogy a kormány a tizezernél kevesebb lakosú városoknak díjtalanul hajlandó a terveket elkészíttetni, vagy legalább segílyt ad. Ha bevárjuk a legközelebbi népszámlálást, akkor már ettől esünk. És ha bevárjuk azt, amíg közegészségügyi s köztisztasági intézményekben a legapróbb város is tulszárral bennünket, mire fogunk hivatkozni, hogy ha az itt elhelyezett hivatalokért, iskolákért, katonaságot más városok versenyre kelnek az áldozatkészségben?

Talán a drágaságra, a 75% pótdóra, a lakás-szükségre, a rendezetlen piacra, a kofák garázdálkodására, a kitűnő közlekedési viszonyokra?

A zalaegerszegi karácsonyfa egyesület jubileuma.

A múlt héten ünnepelte meg a zalaegerszegi karácsonyfa egyesület csendes, de áldásos működésének negyedszázados évfordulóját. A jubileumi ünnepélyen az egyesület tagjain kívül megjelentek a zalaegerszegi jótékony négyletek s nagyszámú érdeklődő közönség. Az ünnepély fényét emelte gróf Batthyány Pálné (szül. Inkey Valéria) urasszony önméltóságának, az egyesület védnökének, özv. Inkey Kálmáné urasszony és gróf Batthyány Pál főispán ur önméltóságai, az egyesület tiszteletbeli tagjainak megjelenése.

Az ünnepelő közönség a vármegyeház nagytermében gyülekezett, ahonnan 9 órakor a róm. kath. templomba vonult háláadó isteni tiszteletre, amelyet Legáth Kálmán apátplébános tartott. Mire alatt Czobor Mátyás vármegyei aljegyző, az egyesület titkárának vezetése alatt hölgyekből és urakból álló vegyes kar énekelt. Skublies Antika, özv. dr. Stöckl Adolfné és Kosztrabszky Ferencné urasszonyok pedig betéteket énekelték.

Mire után díszközgyűlés volt a vármegyeház nagytermében. Az emelvényen gróf Batthyány Pálné, özv. Ruzsics Károlyné elnökök, Kászonyi Mihályné urasszonyok, Legáth Kálmán apátplébános és Czobor Mátyás titkár foglaltak helyet.

Miután özv. Ruzsics Károlyné, az egyesület tiszteletreméltó elnöknője, aki immár negyedszázad óta tölti be az elnöki tiszteletet, a gyűlést megnyitotta. Legáth Kálmán apátplébános tartott beszédet a keresztény charitásról, a felebaráti

szeretetről, az egyesület önzetlen működéséről s az Isten áldását kérte a szeretet munkájára.

Majd Czobor Mátyás titkár olvasta fel az egyesület huszonöt éves történetét. Tömör rövidséggel, lendületes szép előadásban ismertette az egyesület keletkezésének és működésének egyes mozzanatait, megemlékezve mindazokról, akik részt vettek a szegény gyermekek érdekében folytatott jótékony munkában. Sokan vannak még, akik ott állottak az egyesület bölcsőjénél s most negyedszázados jótékony működésre tekinthetnek vissza. Özv. Ruzsics Károlyné urasszony volt elejétől kezdve mind e mai napig az egyesület elnöke. Fáradhatatlan buzgalommal, nemes szívének meleg hevületével dolgozott évről-évre, hogy a szegények karácsonyfája minél több örömet hozzon, minél több ruhátlan gyermek áldja az örök szeretetet, amely gondoskodik az elhagyottokról. Fangler Mihályné, Bódy Józsefné és Tahy Rozália urasszonyok szintén huszonöt éve tagjai a választmánynak s nemes buzgalommal teljesítették a magukra vállalt feladatot.

Megemlékezett a titkári jelentés azokról is, akik az egyesület működését közreműködésükkel támogatták. Kiemelte gróf Batthyány Pálné, özv. Inkey Kálmáné, gróf Jankovich László és gróf Batthyány Pál bőkezűségét, amely lehetővé tette, hogy az egyesület céljának fokozottabb mértékben megfelelhessen. Hálával emlékezett meg dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelőről, aki az egyesület működése iránt nemesak szeretettel érdeklődött, hanem a karácsonyfa tövében mondott remek beszédeivel buzdította a közönséget a jótékonyra, a felruházott gyermekeket pedig a háláadatoságra.

Czobor Mátyásnak avatott tollal megírt titkári jelentése után dr. Ruzsicska Kálmán indítványára a közgyűlés Legáth Kálmán apátplébánosnak és a titkárnak jegyzőkönyvi köszönetet mondott.

A jubileumi ünnepség befejezése a Barossligetben tartott nyári multság volt. A multság nem volt ugyan olyan népes, mint a Karácsonyfa egyesület előző éveiben tartott majálisai, de azért képviselve volt a város társadalmának minden rétege. A multság a szegény gyermekeknek 105 koronát jövedelmezett.

Felülfizettek: báró Solymossy Ödön 15 K, Weisz Ármin, Tosch Károly 5—5 K, Wiohoffer Dezső (Salomvár), N. N., Tancsics József, dr. Szigethy Elemér, dr. Háy Istvánné 4—4 K, Szegedy Gina (Budapest), Gyarmati Vilmos, dr. Obersohn Mór, Legáth Kálmán, dr. Hajós Ignác, Morandini Tamás, dr. Halász Miksa, özv. Kántor Pálné 3—3 K, dr. Thassy 2 K 20 f, Szigethy Erdős Irák 2 K, Fangler Mihály 1 K 60 f, Eisner József, Udvardy Ignác, Böhm Ignác, özv. Inkey Kálmáné, Szalay László, Breisch Samu, Rechnitzer Samuné, Dervarics Lajosné, Skublies Imre, Bezlánovits Vendel, Weisz Sándor, Siposs József, dr. Jakabffy János, Hárter Ádám, Tahy Rozália, Heinrich V.-né, özv. Botfy Lajosné, Mausz Ferencné 2—2 K, Németh József (Bak), Wimmer Lipót, Kőzeza Ferenc (Zél), Preszler Gyula, gróf Batthyány Tamás, Farkas Ferenc, dr. Udvardy Jenő, Sorgó Antal, Kun Vilmos, Mattuscheck Richárdné, Vogel Richárd, Árvay Emilia, Kocsuba Emil 1—1 K.

Női kereskedelmi tanfolyam.

A női kereskedelmi tanfolyam célja és feladata megadni azokat a kereskedelmi és irodai szakismereket, elsajátíttatni, lerakni az alapját azoknak a gyakorlati ügyességeknek, melyekre az életben egyfelől a kenyérkeresetre utalt nőknek, mint könyvvivőknek, levelezőknek, s más üzleti alkalmazottaknak, — másfelől művelt, de háziasszonyainknak, mint a család tagjainak az apa vagy a férj üzletében, a vagyonek kezelésében, takarékos háztartás vezetésében szükségük van.

A mai időben, amikor olyan nagy gondot okoz a szerény jövedelem beosztása, a család anyagi egyensúlyának fentartása, a női keresk.

A
sósokuti
(Vasmegeye.)
VITA

FORRÁS természetes alkalikus carbon-natron hazai gyógy ásványviz. Leghírnevebb orvos-professoraink szenzációs gyógyeredményeket érnek el vele minden hurutos gége-, epe-, vese-, hólyag- és májbetegségeknél. A legakutabb gyomorhajoknál is biztos eredménnyel használható.

Főszéles és speciális gyógyszer gyomorégés ellen. Kapható minden jobb fűszerüzletben.

Kapható Zalaegerszegen: Gyarmati Vilmos cégnél.

tanfolyam egyike a leánygyermek képzésére szolgáló legszükségesebb intézményeknek.

Nem az a célunk, hogy a fiú növendékeknek a gyakorlati életben versenytársakat neveljünk, hanem igenis az a célunk, hogy a nő előtt is feltárjuk azt a dus területet, mely a nemzetek megerősödésében olyan kiváló tényezővé fejlődött. Azt akarjuk, hogy a nő is bepillantasson az üzleti életbe, ne csak sejtése, hanem tapasztalása is legyen a tisztességes kereskedelem éltető eleméről, a józan, becsületes, kevés haszonnal is beérő üzleti szellemről. Miért ne tanulna meg, hogy a háziasszonynak is egyedül értékes kincse a javak megbecsülése, a kitartó szorgalom, a takarékosság, a rendszeret, a szigorú kötelességtudás, a nemzeti érzület és az otthon szeretete. Megedzett jellemmel, ha azután szükséges, mint önálló is biztosíthatja megélhetését. Látó köre miért ne bővülne, miért ne történhetnék a szerzett ismereteknek a megjelölt irányba való összefoglalása, kiegészítése?

Zalaegerszegezen régen érzett hiány kielégítése történt meg akkor, amikor az érdeklő közép-osztály egyenes kérésére a miniszterium a keresk. iskolával kapcsolatosan a női tanfolyamot engedélyezte. A fent vázolt cél köztudattá való érlelő-dését igazolta az a körülmény, hogy az 1906/7. évi tanfolyamra 33 növendék iratkozott be, pedig hasonló tanfolyam Nagy-Kanizsán is megnyitott. A tanfolyam népessége dolgában nem vagyunk az utolsók között, s ezt a helybeli kereskedő és iparos osztály intelligenciájának kell tulajdonítani. A rosszindulatú emberi gyarlóságok ildomtalan és érthetetlen megnyilatkozásai felett napirendre térve lelkesedéssel végezzük tovább a munkánkat.

Különösen kívánom hangsúlyozni, hogy a hivatalos város, a női keresk. tanfolyam létesítése és támogatása körül páratlan magatartást tanúsított és igen messzemenő áldozatot hozott. Fogadják hálás köszönetünk nyilvánítását.

A tanfolyamot a következő iskolai évben is megnyitjuk. A tanfolyam 10 hónapig tart. A tanítási órák a legkedvezőbbben osztatnak be. A növendékek állandóan női felügyelet alatt vannak. A tanfolyamra felvehető, akik a polgári, vagy a felsőbb leányiskola negyedik, vagy a felső leányiskola második osztályát sikerrel végezték. Felvehető azok is, akik az említett iskolai bizonyítványokkal nem rendelkeznek, de megfelelő koruak és felvételi vizsgálatot tesznek.

Beírás van július 1. 2. és 3-án, szeptember 2. 3. és 4-én d. u. 3 órakor az igazgató irodájában. A felvételi díj 10.-K, a tandíj 100.-K (száz) korona, mely összeg negyedévi, kivételes esetekben havi részletekben is fizethető. Elegendő számú jelentkező esetén a szegényebb sorsuaknak ismét nyújthatunk 400—500 K tandíjmentességet. Bárminő felvilágosítással szívesen szolgálunk. Vidéki tanulók elhelyezéséről készséggel gondoskodunk. Az igazgatóság.

Zalaegerszegi sertéshizláló.

A város déli oldalán, a vasuti állomás átellenében egy nagyobb szabású disznóhizláló épül, amelyet Tosch Károly az »Arany Bányák« érdemes bérlője épített.

A hizláló 300 drb sertés hizlálására van berendezve. Beosztása és berendezése a legmodernebb. Gondot fordított mindarra, a mi a sertéshizlálás terén megkívánatik.

Célja, hogy a piacunkon uralkodó hallatlan hus drágaságot ellensúlyozza; hogy a város közönségét állandóan olcsó sertéshussal és sertészsírral lássa el a lehetővé tegye,

hogy a kisemberek — az iparos, napszámos — is hozzájuthassanak, naponként vásárolhassanak a maguk és családjuk számára sertéshust és ne szűkölködjének a zsirban.

A sertéshizláló e mellett emelni fogja a hizláláshoz megkívántatott eleségnek, a kukoricának, árpanak stb. a piaci értékét, mert a hizlálásra szánt terményekből való fogyasztás nagy mennyiségben emelkedni fog. Emelkedik majd a sertésforgalom is, mivel a hizláló tulajdonosa sertésszükségletét városunkból s a heti sertéspiacra felhajtandó állatok közül fedezi s tekintve, hogy a 300 drb hizlálására berendezni tervezett hizláló ezen létszám mellett is évenként, átlagos számítás szerint, mintegy 2000 drb hizott sertést hoz forgalomba, a piacra jótékony befolyást fog gyakorolni.

Piacunkon ma a sertéshusnak kilója 1.40 K, a zsir-é 2.20 K. Ez a híhetetlenül nagy drágaság azért van, mert henteseink hus és zsirszükségletüknek java részét messze idegenből szerzik be. Tudunk eseteket, a mikor vaggonszámra hozták a sertéseket Budapestről Zalaegerszegre. Híhetetlennek hangzik, de így van. A zalaegerszegi hentések a székesfővárosból hozattak, nem is olyan régen, sertéseket és itt leölve árusították el. Ilyen viszonyok között nem csudálkozhatunk azon, ha megdrágult a hus is, a zsir is. És e mellett a hentések nyeresége sem volt valami horribilis.

Ezt a tarthatatlan állapotot is megváltoztatja majd Tosch Károly sertés hizlálója. Ha az itteni piacot állandóan ellátja majd hizott sertésekkel s a hentések nem lesznek kénytelenek sem Budapestről sem a távolos községekből hizott sertéseket nagy költséggel, fáradsággal s idővesztéssel beszerezni, akkor természetesen leszál majd a sertéshus ára 1.10—1.20 K, a sertészsir ára 1.50—1.60 Kra; a mi egy közép nagyságú család szükségletét tekintve, nem megvetendő összeget tesz ki naponként és havonként. Ez megkönnyíti majd a szegény ember megélhetését s lehetővé teszi, hogy — a mit most nem tehet — hetenként egyszer, kétszer vásárolhasson hust és ne szűkölködjék zsir dolgában sem.

Óhajtható volna, hogy ez az intézmény minél előbb létesüljön; hogy mihamarabb élvezhetők piacunkon a hizláló előnyeit.

Elkerülhetetlenül szükség van erre a hizlálóra skármínó szempontokat veszünk is figyelembe; és csak köszönettel és elismeréssel adózhatunk a mi derék, törekvő, városunk közönségének érdekét szíven hordó polgártársunknak, Tosch Károly urnak, hogy megpenditeite és megvalósítani törekszik ezt a szép és hasznos tervet.

Vajha több ehhez hasonló vállalkozás létesülne, mint a hogy egymásután emelkednek más városokban iparvállalatok s gyárak. Más városokban minden lehető előnyt nyújtanak a vállalkozóknak; adnak ingyen telket, subventiót, évtizedekre terjedő adómentességet. Tosch Károly iparos-társunk a maga emberségéből, sok akadályal küzdve, épített a hizlálót, amelynek felépítése és üzembevétele egy vagyona kerül.

Kívánjuk, hogy törekvését siker koronázza.

G.

Hírek.

Gróf Batthyány Pál főispán Muraközben. Lapunk mult számának lezárásakor már nem folytathattuk Batthyány Pál gróf főispán muraközi iskolatogatózásairól nyert értesüléseinket. Tesszük ezt ma azon pótlással, hogy főispán ur, június 14-iki esáktornyai iskolatogatózása kapcsán, az esti órákban, még a Zrinyi Károly tanító-

képzőintézeti tanár igazgatása alatt álló esáktornyai iparos tanonciskolát látogatta meg Odor Géza és dr Ruzsicska Kálmán kir. tanácsosok társaságában. Hosszu időn át hallgatták a jórésben horvát, vend, slován, német ajku iparos tanoncok feleleteit, melyek élénken tanuskodtak a tantestület odaadó munkásságáról.

A perlaki állami elemi fiu- és leányiskolák nagy udvarán ötszáznál több növendék várta a főispánt, kit a tanfelügyelő kíséretében Kovács Rezső főszolgabíró üdvözölt szívélyesen.

A tiz tanerővel működő, szervezetben s nevelői hatásban egyaránt magas fokon álló tanintézet növendékeinek szabatos feleletei, hazafias dalai és szavatai, nemkülönben a perlaki leányiskola növendékeinek már a multban is ismert szép kézimunkái és kalotaszegi varrottasai mély hatással voltak a jelenlevőkre.

Kiváló elismerést aratott Winkler Anna kisasszony, ki a leányiskola első osztályának növendékeivel szép, magyar párbeszédekben mutatta be az alkohol elleni küzdelemet s a legfontosabb egészségügyi szabályokat.

A perlaki állami kisedodovában Gróf Gizella kisedodóvónő mutatta be valóban apostoli buzgalmának eredményét.

A lelkes versek, elmés játékok és az apróságok magyar dalaira lejtett táncok után egyik kicsiny fücska, kipirult arccal s nemzeti zászlóval kezében, bucsuzott el a főispántól: »Mondja el édes bácsi Zalaegerszege, hogy mi itt Perlakon magyar gyerekek vagyunk. Szeretjük drága hazánkat s ha nagyok leszünk, bátran megvédelmezzük!«

Bizony, bizony egy könyvesep lopódzott szemünkbe s kértük Istent: ugy legyen!

Az iskolatogatózások befejezése után, az időközben családjával Perlakra hazaérkezett állami iskolai gondnoksági elnök, dr Tamás János ügyvéd üdvözölte Batthyány Pál grótot.

Június 15-én Sridóra rándult a főispán, a tanfelügyelő és Kolbenschlag Béla főszolgabíró társaságában.

A már öt tanerővel működő stridói állami elemi iskolára utalt határszéli gyermekek feleleteit mind a hat osztályban, az összes tantárgyakból legmelegebb érdeklődéssel kísérte a főispán s ismételtén adott kifejezést nagy megelégedésének, a női kézimunkák, a fiuk agyagmintázása, famunkái és fonása felett pedig meglepetésének.

A látogatás befejeztével, melyen Jákó János plebános, gondnoksági elnök, báró Knezevich Viktor, Belez János gondnoksági tagok s a stridói hitoktató is résztvettek, dr Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő meleg szavakkal mondott köszönetet a főispánnak odaadó s hazafias érdeklődésért s hosszú utja fáradaimáért. Kijelentette, hogy azért kérte a muraközi népoktatás gőpontjaiban való megjelenését elsőnek, mert beigazolni akarta, hogy ugy a kulturális központokon, valamint a főispán által folytatólag meglátogatandó periferiakon mindenütt az istenfellelem, hazaszeretet és vallásrökös örök eszményei egyengetik a magyar művelődés és érzés útját. Megköszönte a közigazgatási hatóságok támogatását; a gondnokságnak szívére kötötte az iskola szeretetét, a tantestületet pedig további törhetlen munkásságra buzdította.

Szívből fakadó éjének kísérték utjára gróf Batthyány Pál főispánt, ki még az állami faiskolát tekintette meg nagy figyelemmel s elismerését fejezte ki Danitz Sándor igazgatónak, a faiskola buzgó vezetőjének.

Az esti vonattal Zalaegerszegre tért vissza a főispán.

Elöléptetés. A vallás és közoktatási miniszter dr Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelőt

Sodronykerítések és mindennemű lakatosmunkákat
 csinos kivitelben készít

ZALAEGERSEGEN Miszory Béla.

a VI. fizetési osztályba léptette elő. Az előléptetés újabb elismerése dr. Ruzsicska Kálmán munkásságának és kiváló képességeinek. Két év-tized óta áll Zalavármegye népoktatásának élén. Ezen idő alatt ugyszólván átalakult a vármegye kulturális képe. Nagyon sok iskola létesítése, elhanyagolt falusi iskolák felvirágzása köszönhető az ő tevékenységének. De nemcsak mint kitűnő tisztviselő és pedagógus, hanem mint társadalmi ember is elismerést szerzett magának. Minden szópért és jóért lelkesülő hevülettel vette ki a részét társadalmi mozgalmainkból; lekötölező modorával, sokoldalú tudásával, minden érdemnek megbecsülésével tisztelőinek sorát folytonosan szaporította. Dr. Ruzsicska Kálmán a vármegye közszeretében álló férfiak, akit előléptetése alkalmával melegen üdvözöltek barátai és tisztelői.

A zalaegerszegi ág. ev. templom felszentelésének napját július hó 7-ikére állapították meg. Az isteni tisztelet ezen naptól kezdve az új templomban lesznek.

Áthelyezés. Mattuschek Rikárd zalaegerszegi felső kereskedelmi iskolai tanárt a vallás és közoktatási miniszter a budapesti állami kereskedelmi iskolához helyezte át.

Kinevezés Batthyány Pál gróf vármegyének főispánja Karácsony Kálmán sümegi szolgabíró tiszteletbeli főszolgabíróvá nevezte ki.

Vezérkari tisztek Zalában. Conrad Emil tábor-szernagy, a vezérkar főnöke a múlt héten 40 vezérkari tiszt kíséretében a Muraközben terepfelvételeket eszközöltetett.

Orvosok gyűlése. Az Országos Orvosszövetség Zalamegyei Fiókjának Csáktornyaán dr. Hány István megyei főorvos elnöksége alatt látogatott közgyűlést tartott. A közgyűlésen a csáktornyai orvosokon kívül 24 vidéki orvos vett részt. Dr. Halász Miksa, a szövetség fiókjának titkára a titkári jelentést, dr. Füst Béla pénztáros a pénztári jelentést olvasták föl, melyeket a közgyűlés tudomásul vett.

A közgyűlés tárgyalta a községi és körorvosok helyzetét, és a betegsegélyző pénztárak és az orvosok közötti viszonyt.

Dr. Rozenthal Jenő zalaegerszegi orvos felolvasa a »Marostorda Vármegyei Fiók Szövetség«-nek azon átiratát, mely az ország orvosi karának gazdasági alapon egy nagy egységes testületté szervezkedését kívánja. — A közgyűlés általánosságban hozzá járult az indítványhoz.

Foglalkozott a közgyűlés: a biztosítások alkalmával fizetendő és felszámítható díjakkal; a körorvosok adójának megállapításával; az orvosnövendékek és fiatal orvosok szociális kiképzésével, a fővárosi és más gyógyszerárak által forgalomba hozott nagyhangú speciális szerekkel.

A betegsegélyző pénztárak ügye kiterjedt vitát idézett elő. Kimondotta a gyűlés, hogy ezentúl a betegsegélyző pénztárakkal a szerződés feltételeire nézve mindig a fiók szövetségek fognak tárgyalni és a szövetségi tagok csak a fiók által megállapított feltételek mellett vállalkoznak betegsegélyző pénztári orvosi állásokra. Adjon pedig általánosságban a betegsegélyző pénztár minden egyes tagja után legkevesebb 6—6 koronát. Ezenkívül a közgyűlés a betegsegélyző pénztári tagokra nézve a szabad orvos választást óhajtja behozni, a melynek érdekében minden töle telhetőt elkövet.

Főispánunk leánykájának vizsgája. Batthyány Pál gróf főispán két leánykája: Marietta és Lujza grófnők a múlt héten tették le a polgári iskola első osztályáról a vizsgálatot, a zalaegerszegi polgári leányiskolában. A vizsgán dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő elnököt s részt vett Kászonyi Mihály igazgatón kívül az iskola egész tantestülete. A kis grófnők kitűnő készültséget tanúsítottak; szabatos feleleteikkel, elfogulatlan maguktartásával nemcsak a vizsgáló-bizottság elismerését érdemelték ki, hanem megnyerték a szíveket is. Főispánunk óméltósága és neje, Inkey Valéria urasszony igazi magyar szellemben nevelik két bájos gyermeküket. Megkapó kedvességgel szavalták a grófkisasszonyok a hazafias külteményeket s büszkén mondták el a költővel: én magyar leány vagyok. A kitűnő bizonyítványok átadása alkalmával dr. Ruzsicska Kálmán tanfelügyelő megköszönte a főispánnak az iskola iránt tanúsított bizalmát, amellyel egyszersmind annak kulturális értékét is elismerte; a kis grófnőket pedig arra kérte, hogy tanuljanak a jövőben is jól s gondoljanak mindig arra, hogy szerető szülőik csak gyermekeik által lehetnek boldogok.

Érettségi vizsga. A zalaegerszegi főgimnáziumban tizenhárom tanuló tette le az érettségi vizsgálatot. A bizottság mind a tizenhárom érettnel találta. Jeles bizonyítványt kaptak: Füst Jenő, Jámbor Kálmán és Pfeiffer Zsigmond, jól érettek lettek: Bóna Andor, Csertán Sándor, Eckstein Mór, Hendrik József és Rozner Rikárd; elégséges eredménnyel végeztek: Bali Lajos, Deák Iván, Kaiser Károly, Kovács Imre és Vajda Gyula.

Küldöttség a kormánynál. Légrádról több tagból álló küldöttség ment a kormányhoz, hogy a Dráva hidjának kiépítését, a folyó szabályozását s a határzár megszüntetését kérjék. A küldöttség, amelyet Filipics Lajos és Dobrovics Milán képviselők vezettek, a miniszterelnöknél, a földművelési és kereskedelmi minisztereknél járt.

Tanulmányi kirádlás. A bécsi hadiskola növendékei s pedig egy őrnagy, tiz főtitst, tizenkét legénnyel folyó évi július 17-én városunkba érkeznek, hogy a védéken terep felvételeket eszközöljenek. A társaság két napot tölt nálunk, azután pedig tovább utazik.

Magyar borok Amerikában. Egy amerikai újság írja, hogy a clevelandi magyarok a múlt hetekben valóságos tördultak egy honfitárs vendéglőjébe, ahol hamisítatlan zalai bort mértek. Rettenetes drágán kellett ugyan megfizetni a hazai italt, de azért elkel az utolsó esepig, mert olyan nemes italt, mint a Balaton melletti hegyek teremnek, Amerika földjén nem igen lehet találni. — Az a baj, hogy ezt kínálkozó piacot a magyar bortermeleők nem tudják kihasználni.

Munkásmozgalmak. A mezőgazdasági munkások között — dacára a folytonos izgatásnak — vármegyénkben mozgolódás csak nagyon elvétve tapasztalható. A múlt héten a a paesai járásban próbált egy csapat munkás egy kis sztrájkot. Thassy Imre felsőrajki gazdaságában dolgozó munkások valami kivánsággal állottak elő s amikor azt nem kapták meg, sztrájkjal fenyegettek. Pálffy László paesai szolgabíró azonban hamarosan elsimitotta a dolgot. A munkások újra munkába állottak, a felbujtó pedig 30 napig ül.

A földmunkások nagykanizsai szakegyületét feloszlatták. Andrassy Gyula gróf belügyminiszter Zalamegye alispánjához intézett leiratával a földmunkások nagykanizsai szakegyületét feloszlatta. Ezt a műveletet Fűredi János rendőrtiszt, hajtotta végre, ki a szakegyületben megjelentén, annak vagyonát lefoglalta. A vizsgálat mintegy négy hónapig folyt az egyület ellen és miután az emelt vádak alaposnak bizonyultak, az egyület feloszlataa következett be. Egyebekben az egyület a felfüggesztés óta már alig működött. A leltározás alkalmával 23 K vagyont találtak. A miniszter rendeletében elmondja, hogy a magyarországi földmunkások országos szövetségének nagykanizsai helyi csoportja ellen vezetett vizsgálat megállapította, hogy a helyi csoport tagjai, idegen elemek bevonásával oly különféle, a valóságnak meg nem felelő, tévutra vezető kijelentésekkel igyekeztek tagokat gyűjteni, hogy a csoportba való beiratkozást a törvény, a miniszter rendelte el, s akinek tag, illetve sztrájk-könyve nincsen, az munkát nem kaphat sehol, aki pedig ilyen könyvvel bír, az rögtön bérémeletést követelhet munkaadójától. Megállapította továbbá a vizsgálat, hogy a helyi csoport tagjai nem mind földmunkások, hogy a helyi csoport működésének vezetésébe olyanok folytak be, akik a helyi csoportnak, a szövetségnek nem is tagjai, sőt annak tagjai az alapszabályok értelmében nem is lehetnének, továbbá, — hogy a taggyűjtés nem az alapszabályokban kitűzött célok elérésére, hanem csupán bérharcok előidézésére irányult. Miután a vizsgálat a fentieket megerősítette, sőt megállapította azt is, hogy a helyi csoport belső pénz és ügykezelése is szabálytalan, pénzkezelése ellenőrizve nem lett, bevételei és kiadásai szabályszerűen nem okmányoltattak, gyűlési jegyzőkönyvek nem vezettek, a helyi csoport bevételei az alapszabályokban meg nem engedett segélyezésekre fordítottak, s így kétségtelen, hogy a helyi csoport alapszabályszerű rendeltetésének meg nem felelt, sőt annak megfelelni nem is tud s a tagok anyagi érdekeit is veszélyezteti: a helyi csoportot fel kellett oszlatni.

Felfüggesztett szakszervezet. A tapolezai építő munkások szakszervezetében nagymérvű szabálytalanságoknak s alapszabály ellenes működésnek

jöttek nyomára. A vármegye alispánja tehát a szakegyület működését ideiglenesen felfüggesztette s a vizsgálatot elrendelte.

A gépügynök. A magyar földművesen a munka nélküli parazitáknak ezer féle fajtája élőködik. Ezek között a legveszedelmesebb a vigéc, aki úgy csapja be a hiszékeny és jóhiszemű paraszt embert, ahogyan akarja. Aláírat vele egy megrendelést, amelyben úgy elkötelezi magát, hogy mire az áru megérkezik, már a végrehajtó is a nyakán van. Rengeteg sok visszaélés történik a gazdasági gépekkel, amelyeket részletfizetésre szólnak a kisbirtokosok nyakába. Ilyen üzletekben utazgatott Heinrich Mór budapesti gépügynök, akit s fővárosi rendőrség többrendbeli visszaélés miatt köröztetett. A múlt héten Zalavármegye falvait járta, a de esendőrok felismerték és elfogták.

Honvéd huszárok gyakorlata. A pápai és pécsi honvéd huszárok a jövő július 10-étől 20-ig terjedő időben vármegyénk területén Nagykanizsa vidékén — ezredgyakorlatokat végeznek. A városunkban állomásozó huszárokat is oda fogják akkorra összpontosítani.

Felülfizetések. A magyarországi építőmunkások országos szövetségének zalaegerszegi csoportja 1907 évi június 16-án tartott nyári táncmulatságán felülfizettek: Dr. Hajós Ignác 6 K, Moravec Ferenc 3 K, Grünvald Aladár 3 K, H. I. 2 K, N. N. 1 K, Tóth Erzsébet 1 K, Lang Sándor, Farkas Józsefné, Miszoni Bernát, Kalap Király, Vidovics János, Hegyi István, Dömötör Sándor, Fülöp János, Varga Tera, Beöck János, H. Zs. 1—1 K. Novák Zsófi, Móri Teri 70—70 fillért. Kovács Mari, Farkas Ferenc, Haász Samu, Szabó János 60—60 f, Grünvald Ernő, Vertetics Lajos, Ekhart Ignác, Dávid Erzsébet 40—40 f, Németh Lina, Németh Erzsébet, Takács János, Horváth János, Horváth Ferenc, Vidovics Károly, Vidovics József, Németh József, Gangler József, Kósa István, Dandi Ferenc, Fercsel Sándor, Fábján Verona, Gyözs Teréz, Horváth Jozsefné, Lejner Teréz, Szlavics Lajos 20—20 f. A felülfizetőknél ez uton mond halás köszönetet a vezetőség.

Katonai utóállítas. Jövő július hó 5-én Nagykanizsán, a városháza nagy termében katonai utóállítást tartanak.

Textil gyár felállítása. A „Hazai Városok Vizellátására és Csatornázására Alakult Részvénytársaság“ városunk polgármesteri hivatalához egy már megalakult textilipar r. t. részéről nyert azon megbízatás folytán, hogy a létesítési szándékolt textilgyár elhelyezésére olyan helyet keressen, hol az egyéb feltételek mellett az üzem céljaira szükséges viz megfelelő minőségben és mennyiségben rendelkezésre áll, megkeresést intézett, hogy a Zala folyó vizéből mintegy 1/2 liternyi mennyiséget, jól eldugaszolt palaekben küldjön, hogy azt vegyelemzés útján megvizsgálathassa. A polgármesteri hivatal persze a legnagyobb előzékenységgel tett eleget a megkeresésnek. Városunk fekvésénél, népességénél s közigazdasági viszonyainál fogva mintegy predestinálva van arra, hogy itt gyárak létesüljenek; s úgy tudjuk, hogy a képviselőtestület a legmesszebb menő kedvezményben részesíti az építési szándékolt gyárakat.

Tűzoltó gyakorlat. Önkéntes tűzoltó csapatunk múlt vasárnap, folyó hó 16-án délután, a piacon szorgyakorlatot tartott. A kombináció az volt, hogy a zalaegerszegi takarékpénztár tetőzetének középső része ég. A tűzoltók a tetőzetet két oldalról támadták. A templom felőli részén a nagyobbik tolólétrával s a 2. számú feeskenődővel, a törvényszéki épület felőli részén pedig a kisebbik tolólétrával és az 1. számú feeskenődővel. Pár perc alatt a tetőn voltak a fűrgő tűzoltók és bőven ontották a vizugarakat a képzelt tüzre. Közben hírlul hozták, hogy a városház második emeleti helyiségei egyikében szobatorüz ütött ki és többen benrekedtek. Tűzoltóink csakhamar a helyszínén termettek s a képzelt szobatorüzbe hatolván, a csuszó ponyvát felhúzták, a melyen több tűzoltó, közülök nehányan egy és két gyermekkel a karjaikon, a csuszóponyván az utcára bocsátottak. Nagyszámú közönség nézte végig a sikerült gyakorlatot és tetszésének több ízben adott kifejezést. Főképp az életmentés nyerte meg a közönség tetszését, mely garancia arra, hogy ha komoly eset előll áll majd a tűzoltóság, veszélyben forgó embertársainkat megmenteni képes lesz.

Az általános drágaság ellensúlyozására a jónevű Schütz cég alkalmi eladást rendez. Az épp most befejezett leltár alkalmával nagy tömeg áru selejteztetett ki, amely az előbbi olesó évfolyamból való. A közönségnek alkalma nyílik mindennemű ruházati cikket u. m. delén, francia battist, karton, szövet, zefir, kész női fehérnemű, uri ingek, kézelők és nyakkendőket stb. a régi olesó áron alul sőt annak feléért is beszerezni a Schütz áruházban.

Borgazdasági tanfolyam. Borászati szempontból kiváló fontossággal bír a községekben működő lelkészek és néptanítók részére a budafoki magyar királyi pincemesteri tanfolyam helyiségeiben a nyár folyamán két hétre terjedő borkezelési tanfolyamok rendezetnek. Az első július 15-től 27-ig, a második augusztus 5-től 17-ig. Célja ezen tanfolyamoknak, hogy az azokon résztvevő lelkészeknek és néptanítóknak mód nyujtassék arra, hogy az okszerű borkezelésre vonatkozó ismereteket elsajátítsák s e téren gyakorlati jártasságot szerezzenek oly célból, hogy az okszerű borkezelés terjesztése érdekében a maguk részéről is közreműködjenek. Egy-egy tanfolyamra 20—20 hallgatót vesznek föl s ezek 70 kor. átalányt kapnak segély gyanánt. Kérvények lelkészek részéről közvetlenül, tanítók részéről a kir. tanfelügyelőség útján július 10-ig a szőlőszeti s borászati felügyelőséghez nyujtandók be.

Vérengző szerelmes. Nagy József nagykanizsai szeszgyári fuvaros szerelmeséhez Molnár Anna cselédhez bekopogtatott s hívta ki az utcára. A leány eleinte vonakodott kimeenni, később azonban mégis engedett Nagy kérésének. Amint kilépett, a féltékeny udvarió bieszkáját a leány mellébe dofte.

Mének selejtezése. Az állami méntelepeken lévő ménnek selejtezését a kormány elrendelte. E szerint, a hozzánk legközelebb fekvő állami méntelepeken és pedig Paliban július 23-án s Nagyatádon július 24-én fogják a kiselejteztet eszközölni. A tenyésztésre még használható ménnek ott a helyszínén nyomban el is adatnak.

Rabló cigányok. A komáromi vasuti állomáson több vagon állott, ruhaneműekkel s butorokkal terhelve. A környéken kóborló cigányok a kocsiakat éjszaka felnyitották s azokból sok értékes holmit elvittek.

Nyári mulatság. A »Zalaegerszegi Katholikus Legényegylet« augusztus hó 18-án, rossz idő esetén 20-án a Kaszaházi kertben nyári táncmulatságot rendez, melyre az érdeklődőket tisztelettel meghívja az elnökség.

A huszár büne. A mult héten Mura szerdahelyre szállt ki a hadbírótság négy tagja, hogy Kurdi János huszár aljas bűnében a vizsgálatot megtegye. Kurdi Jánost a palini méntelepről Mura szerdahelyre vezényelték. A legény szemet vetett egy 14 éves paraszt leánykára s azt ugyszólván üldözte. A leány azonban nem hallgatott a huszárra, sőt menekült előle. Egy izben sikerült Kurdinak a leánykát az erdőbe csalni, ahol betömte a száját s oly vadállati módon bánt vele, hogy azóta folyton betegeskedett. Kurdit letartóztatták.

Tüz. Szentandrás községben tűz ütött ki, mely alkalommal négy gazdasági épület a lángok martaléka lett. A tüzet gyermekek okozták, a kik tüzet raktak egyik pajtájában. A kár néhány ezer koronára rug.

Takarékpénztárak ellenőrzése. Érdekes és nagyon aktuális szakkönyvet irt Balassa Benő zalaegerszegi felső kereskedelmi iskolai tanár »Takarékpénztárak Ellenőrzése« címen. Balassa neve pénztárszerveink előtt eléggé ismeretes az évekkel ezelőtt kiadott »Takarékpénztári kettős könyvvitel« című műve révén. Legújabb könyvében a pénztárszervei ügykezelés és számviteli munkálatok egész körének ellenőrzését tárgyalja könnyen érthető stílusban, szakszerű és következetes módszerrel. Számvizsgálók és felügyelő bizottsági tagok biztos utbaigazítást nyerhetnek felelősségteljes feladataik megoldására, a heti számvizsgálat, a negyedévenként megejtendő állományvizsgálat, a leltározás végrehajtására és a zárószámadások helyességének megállapítására. Pénztárszerveink vezetőségei helyesen cselekszenek, ha ezt az intézet vitális érdekeit szolgáló könyvet bevezetik és az abban ismertett ellenőrzési elveket szigorú követettségességgel végrehajtják. Jó szolgálatot tesznek ezzel a nagy erkölcsi és anyagi felelősséggel járó tisztségüknek és annak a nagyközönségnek, melyet anyagi érdekszállak fűznek az intézethez. A könyvkap-

ható a szerzőnél, 4 korona 40 fillérért. Balassa Benő munkáit a kereskedelmi minisztériumban is előnyösen ismerik és Sztérenyi államtitkár értesítette is a szerzőt, hogy legújabb munkáját a miniszter a kereskedelmi és iparkamarák figyelmébe fogja ajánlani.

Körözött kereskedő. Szabadszállásy Béla nagykanizsai divatáru kereskedő, miután fizetéseit beszűntette, üzletét és egyéb ingóságait eladta, a városból eltűnt. Hitelezőinek feljelentése folytán Szabadszállásy országszerte körözik.

Népkönyvtár. A földművelésügyi kormány Zalaszentmihály községnek 150 kötetből álló könyvtárt adományozott.

Talált tárgy. F. évi június 1-én az alsó erdei majális alkalmával egy esőernyőt, június 8-án pedig a kiserdei majális alkalmával 5 drb kulcsot találtak. A rendőrségnél átvehetők.

Gyáralapítás. Ugy balljuk, hogy egy wieni vállalkozó puhatolozik a Dunántul aziránt: hol tudna előnyösen egy szalámi gyárat alapítani. Az üzemhez legalább 1000 darab hizott sertésre volna szüksége. Hir szerint a vállalkozó megbizottja Zalaegerszegen is járt, azonban — miután a piac a sertésvész miatt le van zárva — alapos információkat nem szerezhetett. Az igazat megvallva, a szalámi gyárért nem nagyon lelkesülnek, különösen ha az külföldi vállalkozó kezében van. Igaz, hogy a sertéshizalást talán emelné, de viszont a városban már egyébként is túrhetetlen hus és zsír drágaságot még jobban fokozná. És a mi a fő, a szalámi gyár aránylag nem sok munkásnak adna foglalkozást, mert az éfajta husfeldolgozó telepeken a munkást nélkülözhetővé teszik a gépek, ezek mellett pedig rendszerint külföldiek vannak alkalmazva. Sokkal szivesebben látnánk egy textil gyárat, vagy faipar telepet. Erre azonban nem akad vállalkozó.

Mérgezés. Kovács Mariska 19 éves varóleány a mult héten kiment a hegyei hegyre dozni. Munkaközben hirtelenül rosszul lett, mire beküldtek a városban lakó szülőihez, hogy szállítsák haza s orvosi segínyt vegyenek igénybe. Az apa, Kovács István fuvaros sietett ki a hegyre és leányát kocsiára téve hazahozta. Utközben azonban a leány meghalt. A hatóság tudomást nyervén az esetről, a hullát felboncoltatta, mely alkalommal mérgezés tüneteit állapítottak meg. Azt azonban, hogy mivel történt a mérgezés, öngyilkosság, vagy véletlenség esete forog e fenn, kinyomozni nem lehetett.

A Zalaegerszegi Gazdasági Egyesület közleményei.

Felhívás AZalavármegyei Gazdasági Egyesület f. évi szeptember hóban Zalaegerszegen díjazással egybekötött állatkiállítást rendez.

Az állatdíjazásban részt vehetnek szarvasmarháikkal a zalaegerszegi járás szarvasmarha tenyésztői; díjazásra azonban csak a kisgazdák tarthatnak számot, míg a nagyobb tenyésztők, tanítók, jegyzők, papok, gazdatisztek szarvasmarháit csak elismerő oklevelekkel tüntetnek ki.

A díjazás részletes tervezete a járás minden egyes községébe meg fog küldetni, valamint az érdeklődőknek, akik eziránti megkeresésükkel a gazdasági egyesülethez fordulnak, díjtalanul rendelkezésre bocsátatik.

A részletes program közreboesátása után a díjazásban részt venni óhajtók kötelesek a felhajtandó állatok számát, nemét, fajtaját és korát a gazdasági egyesület titkári hivatalánál bejelenteni.

Tévedések elkerülése végett megjegyezzük, hogy a díjazásban való részvétel teljesen ingyenes.

Felhívás. A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület a f. évi szeptember hó 1—2-án Pécsen tartandó tejjgazdasági kongresszus, valamint a szeptember hó 3—4-én tartandó gazdakongresszus alkalmával Pécsre társas kirándulást rendez.

Felkéretnek a résztvevni óhajtók, hogy ebbeli szándékukat legkésőbb f. évi július hó 31-ig a gazdasági egyesület titkári hivatalánál jelentsek be. A jelentkezőknek a vasuti kedvezmények,

valamint a kirándulási költségek tudomásukra fognak hozatni, egyébként a megyei lapokban a jelentkezés határidejének lejártá előtt közzé fognak tétetni.

Rozskorpa kiosztás a katonai élelmezési raktárakból. A katonai élelmezési raktárak rozskorpa készlete a t. l. folyamán kerül kiosztásra, melyre azonban a jelentkezéseket már előzetesen meg kell tenni. Hivatkozással fentiekre felhívjuk az érdeklődő gazdaközönséget, hogy amennyiben az élelmezési raktárak által kiadandó rozskorpára reflektálni óhajtana, ebbeli igényét legkésőbb augusztus hó 15-ig a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatalnál jelentse be.

Jegyzőkönyv,

felvettett Keszthelyen 1907 évi június hó 10-én a Zalavármegyei Központi Mezőgazdasági Bizottság rendes ülésében.

Jelen voltak: Hertelendy Ferenc főrendiházi tag, m. b. elnök elnöklete alatt: Hány Dezső, Hayden Sándor, Dezső Béla, Bosnyák Géza, Elek Ernő, Arvay Lajos, Malatinzky Ferenc, ifj. dr. Tarányi Ferenc, Takách Imre, Oltay Guidó, Koller István, Szücs Dezső, br. Puttheány Géza, Bogyay Máté, Bottka János, Nunkovics Vilmos, Forster Elek, Kalcio Iván, m. b. tagok és Sárközy Viktor m. b. előadó.

I.

Előadó a mai gyűlés tulajdonképeni és főtárgyát: a községeket illető állategészségügyi alap felhasználására vonatkozó javaslatot ismerteti.

Többek hozzászólása után bizottság az előadó javaslatát elfogadja, mely szerint az egyes községeket megillető állategészségügyi alap adassék ki a községeknél szabad, állategészségügyi célokra való felhasználásra, ha az a 25 korona összeget felül nem haladja, ha azonban ezen összeget az alap felül haladná, az csak az illető község által előterjesztett és a járási mezőgazdasági bizottság által jóváhagyott állategészségügyi célra fordítható.

II.

Előadó jelenti, hogy a mult évi zárószámadás és a jelen évi költségvetés a törvényhatósági bizottság által jóváhagyatott, s így a költségvetés keretén belül az összegek felhasználhatók.

Bizottság a bejelentést tudomásul veszi, s elrendeli, hogy a költségvetés tételeiből a folyó szükségletek felhasználtassanak.

III.

Előadó jelenti, hogy a költségvetésben állatdíjazás céljaira 800 korona volt felvéve, mely összeg felhasználása felől most intézkedni szükséges. Kéri a bizottságot, hogy az összegnek fenti célra való folyósítását elrendelje.

A bizottság a bejelentést tudomásul veszi, s elrendeli, hogy az előirányzott összeg a szükségnek megfelelőleg folyósíttassék, azonban, ha annak felhasználása nem feltétlenül szükséges, az alap számára tovább is megőriztessék.

IV.

Előadó jelenti, hogy a mult évi költségvetés keretében beszerzett gyümölcsfák ez év őszén kiosztás alá kerülnek, határozza el a bizottság: kinek a közreműködésével és előterjesztésére adassanak azok ki, mellékesen megjegyzi, hogy az előbbi határozat értelmében a gyümölcsfák ez évben a sümegi járásban kerülnek kiosztásra.

Bizottság elrendeli, hogy kerestessék meg javaslatételre a sümegi járási mezőgazdasági bizottság.

V.

Előadó jelenti, hogy az alispáni hivatal Baksa község vásárszaporító kérelmét véleményezés végett megküldte.

Baksa község kérelme, miután a vidék legnagyobb, legforgalmasabb vásárai ott szoktak tartatni, s így a gazdaközönség érdekei is ezen vásárok alkalmával vannak a legmegfelelőbbben képviselve, indokolt. A soproni kereskedelmi és iparkamara a vásárszaporító kérelmet ugyan elutasítani véleményezte, azonban egy előbbi véleményezésében megadandónak vélte. Tekintettel azonban arra, hogy a kereskedelem és ipar érdekei a mezőgazdasági érdekektől teljesen elütők, ezen ránk nézve nem irányadó véleményezéstől eltekintve, kéri a bizottságot, hogy a vásárszaporító kérelmet pártolólág terjessze fel az alispáni hivatalhoz.

Bizottság az előterjesztést elfogadja, s elrendeli, hogy a kérvény pártolólág véleményeztessék.

Több tárgy nem lévén elnök a gyűlést bezárja.

Jegyzőkönyv,

felvételét Keszthelyen a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület 1907 évi június hó 10-én tartott rendes közgyűlésében.

Jelen voltak: Hertelendy Ferenc főrendiházi tag, g. e. elnök elnöklete alatt Tuss Antal, Hány Deszö, Hayden Sándor, Dezsö Béla, Elek Ernö, Bosnyák Géza, dr Csák Károly, Faber Sándor, Forster Ferenc, Árvay Lajos, ifj. dr Tarányi Ferenc, Malatinszky Ferenc, Szücs Zsigmond, Takács Imre, Oltay Guidó, Koller István, Szücs Dezsö, br. Putteány Géza, Bogyay Máté, Bottka János, Nunkovics Vilmos, Békeffy István, Kroller Miksa, Dezsényi Árpád, Berger Károly Lajos, Skublies Zsigmond, Forster Elek, Gaál Miklós, Kaloic Iván és Sárközy Viktor g. e. titkár.

Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére Malatinszky Ferenc és Dezsö Béla urakat kéri fel.

I.

A cselédtörvény-javaslatra vonatkozólag titkár jelenti, hogy mikor ennek tárgyalása (május hó első napjaiban) a tárgysorozatba felvételét, azon meggyőződésből indult ki az elnökség, miszerint az nem kerül oly gyorsan a képviselők asztalára s hogy módja lesz a szakegyesületnek ahhoz hozzászólni. Időközben azonban a javaslat a képviselők által letárgyalatván, a javaslatot való hozzászólás időszertlen és tárgyaltalan lévén, kéri közgyűlést, sziveskedjék beleegyezni, hogy a tárgysorozat első pontja a napirendről levétesse.

Koller István alelnök ezen pont megvitatását most már szintén tárgyalannak tartja. Nem mulaszthatja el azonban, hogy a gyűlésben jelen levő alispánnak — kinek megjelenéséért köszönetét fejezi ki — figyelmét a vármegyei állapotokra fel ne hívja. Tudomására óhajtja hozni a közgyűlésnek s a megjelent gazdáknak, hogy milyen fogadtatásban részesül a törvény azok részéről, akik számára hozatott.

Bemutatja és felolvassa a cselédség között terjesztett s az új törvény ellen izgató röpiratot. A röpirat szelleméből és hangjából kitűnik, hogy ez a törvény, mely a cselédek érdekében a gazda megterhelésével hozatott, milyen fogadtatásban részesül: se cseléd se a gazda nincs megelégedve vele, tehát rá szükség sem volt. Sem a gazdák sem a kormány ezen most segíteni nem tudnak, azonban, hogy nap-nap mellett ezen törvény ellen izgató gyűléseket tartanak, megengedhetőnek nem tartja, kéri az alispánt, hogy ennek megállítására az intézkedést megtenni sziveskedjék.

Árvay Lajos alispán szivesen szolgál felvilágosítással. Nem az első s nem az utolsó izgató nyomtatványok, melyek a munkások és cselédség között terjesztettek. Ő hatáskörében mindent megtett, hogy a sajtó útján való izgatásnak eleje vétesse, s a lázító iratok elkoboztassanak. Köszönettel veszi az adott felvilágosítást, ismételtén intézkedni fog, hogy a közigazgatási hatóságok köteleességüket e téren teljesítsék. Aratás időre pedig ép oly kivételes eszközökről gondoskodott és intézkedett, mint a múlt évben.

Koller István a választ köszönettel tudomásul veszi, kéri az alispánt, ha az alája rendelt hatóságok a nyári munkaidőben népgyűlések tartását megengednek, s azokat tiltsa be.

Árvay Lajos alispán kijenti, hogy minden intézkedést megtettek, eddig rendezés még nem fordult elő.

Malatinszky Ferenc kérdést tesz a közgyűléshez, hogy a felolvasott lázító iratokra nem volna e célszerű válaszolni az egyesületnek, illetve a gazdaközönségnek.

Forster Elek helytelennek tartaná, ha a szocialistákkal polemizálásba bocsátkoznánk. Megvan győződve róla, hogy a kormány jó intencióval nyújtotta be ezen törvényjavaslatot, hogy nem ütött ki jól, nem tehet róla. Ezen törvényre szükség volt, mert sok gazda nem emberi módon bánt cselédségével s ezek bánásmódja volt az izgató, ez adott okot az izgatásra.

Br. Putteány Géza röviden kifejti, hogy a mai viszonyok között csak a gazdák szervezkedésével érhetnénk célt. Magunk vagyunk az okai az állapotoknak, mert nem szervezkedünk s okai az állapotoknak, mert nem szervezkedünk s a megállapodásokat nem tartjuk be. Ha a tiszt-

séges bérek megállapíthatnának, s senki többet nem fizetne, a bérkérdés mindjárt megoldást nyerne; mert sok rossz tulajdonsága van a mi népünknek, de az az egy jó tulajdonsága megvan, hogy belátja, hogy ha nem megy aratni, ha nem megy dolgozni, nem tud keresni, nem tud megélni.

Koller István, Forster és Putteányi felszólásaira megjegyzi, hogy nem hiszi, miszerint olyan ideális eselések és munkások lennének, miként Putteány vázolja, ámbar ő az ottani viszonyokat nem ismeri, de hogy a cseléd a nap-nap melletti izgatásoknak ellen tudjon állani, azt kétségbe vonja s a saját tapasztalatából vett példával illusztrálja.

Malatinszky indítványát sem tartja helyesnek, mert a munkásság csak a nagy ígéreteknek hisz, ami nem az ő szája ize szerint van írva, azt nem fogadja el, nem hiszi el.

Egyedüli módzatnak találja, ha az egyesület a miniszterhez fordulna, ahhoz a miniszterhez, aki a törvényt alkotta, és felhívna figyelmét arra, hogy az milyen fogadtatásban részesül. Ezenkívül a sajtó kinövéseinek megrendszabályozása is hathatósan előmozdítaná a célt.

Hertelendy Ferenc elnök indítványozza, hogy térjen a javaslat felett napirendre a közgyűlés. Megjegyzi, hogy a mai helyzet sötét, a jövő még feketébb. Tanácsot adni, hogy miként vétesse a mostani bajoknak eleje, lehetetlen. A cselédtörvény, mely jó intencióval alkottatott, az előzetes tárgyaláson emótiót nem szült, csak később, a szocialisták izgatása következtében pertraktáltatott. Hogy helyes időben volt-e benyújtva, arról nem beszélhetünk. Addig nem lehet semmit sem tenni, míg a mostani társadalmi átalakulás nivelláló hatását nem érvényesíti.

Indítványozza, hogy a közgyűlés a tárgysorozat első pontját vegye le a napirendről.

Közgyűlés az indítványt elfogadja.

II.

Titkár jelenti, hogy a Tapolezaidéki Gazdakör 3000 K kamatmentes kölcsönt kér gépek beszerzésére.

Tekintettel arra, miszerint a többi gazdakörnél is vannak az egyesület pénzén kiadott gépek s tekintettel arra, miszerint ezen szép eredménnyel és nagy taglétszámmal kezdő gazdakör fejlődésére és működésére lényeges befolyással bír, hogy tagjainak első időben kedvezményeket nyújtasson, mindenesetre méltányos, hogy kérelme teljesítesse.

Amennyiben azon gépek, úgy mint a másik gazdaköröknél van, az anyaegyesület tulajdonában maradnak s csak az évi 8% lehasználás lesz leírva, indokolt, hogy a gépek az anyaegyesület által szerzetessenek be s természetben adassanak ki a körnek.

Közgyűlés Bosnyák Géza, Forster Elek, Elek Ernö, Malatinszky Ferenc, Koller István, Faber Sándor és az előadó titkár hozzászólása után elvben kijelenti, hogy a kölcsönt kellő fedezet mellett, azonban bizonyos kamat megtérítése fejében, megadja. Hogy azonban a gazdakörök hasonló kívánságai a jövőben egyenlő mértékkel legyenek elbírálhatók, egy bizottságot küld ki, mely áll az egyesületi számvizsgáló bizottságból, a gazdakörök elnökei és titkáraiból, amely Hertelendy Ferenc elnöklete alatt tanulmányozni fogja az egyesület vagyoni viszonyait s megállapít egy segélyezési alapot, amely szerint minden kör egyforma segélyezésben részesül.

A gyűlés idejének meghatározására és összehívására közgyűlés elnök ur öméltségét kéri fel.

III.

Titkár jelenti, hogy az O. M. G. E. tekintettel a mai szociális helyzetre, csak úgy véli a munkásszükségletet biztosíthatni, ha a gazdák szervezkednek s e célból az egyesület munkássági bizottságot alkot.

O. M. G. E. munkássági bizottsági tervet küld, melynek tárgyalás alá vételét s lehetőleg eredeti szövegében való elfogadását kéri.

A tervet elfogadása esetén az egyesületi alapszabályok megfelelőleg módosítandók, mi célból rendkívüli közgyűlés hívandó össze.

Végül a tervet elfogadása esetén a központi bizottságba tagot kell küldeni.

Közgyűlés határozatilag kimondja, hogy külön tagdíj mellett nem tartja célszerűnek egy bizottságot szervezni. A gazdasági egyesület igazgató választmánya és a gazdakörök magukat munkássági megbizottaknak tekintik és a munkásságukban eljárnak.

Szükség szerint esetről-esetre úgy az egyesület mint a gazdakörök az O. M. G. E.-et az eseményekről értesíteni fogják.

IV.

Titkár jelenti, hogy a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete az 1900 évi XXVII-ik törvényekk reviziójára vonatkozólag felterjesztést intézett a földművelésügyi miniszterhez, melynek főbb pontjai a gazdatiszti cím használatára, az okleveles gazdatisztek kötelező tartására, a felmondási időre s az agkori nyugdíjbiztosításra terjeszkednek ki.

Nevezett egyesület hason szellemben való felírásra szólítja fel egyesületünket.

Közgyűlés az átiratot pártolólág tudomásul veszi.

V.

Titkár jelenti, hogy az O. M. G. E. a gazdasági érdekképviselet szervezésére vonatkozó, a földművelésügyi miniszter által kiadott kérdőpontokat véleményezés végett megküldi, és egyúttal kéri az egyesületet, hogy az egyöntetű eljárás céljából a központ tárgyalásainak eredményét várja be.

Hertelendy Ferenc elnök indítványára közgyűlés határozatilag kimondja, hogy a kérdőpontokat a legközelebbi közgyűlésen, mikor a központ állásfoglalása ismeretes lesz, fogja tárgyalni.

VI.

Titkár jelenti, hogy a földművelésügyi miniszter megküldötte a Keszthelyvidéki gazdakör 1200 K segélyt kérő kérvényét véleményezés végett.

Közgyűlés határozatilag kimondja, hogy miután a gazdakörök akciójának sikeresebbé tételére feltétlenül szükséges, miszerint tagjaiknak kedvezményeket (melyek főképp gépek kiadásában nyilvánulnak) nyujtsanak de ezek költségeinek fedezésére anyagi erővel nem bírnak, a kérvényt pártolólág fogja felterjeszteni.

VII.

Titkár jelenti, hogy mivel a gépek beszerzésével ezen kérdés aktuálisá vált s mivel a gazdakörök a náluk használatra kint levő egyesületi gépekről elismerni nem akarják, hogy azok az egyesület tulajdonát képezik, célszerű lesz, ha ezen állapot rendezésére a közgyűlés egy megbizottat vagy bizottságot küld ki, aki vagy amely a gazdaköröknél lévő egyesületi gépek számáról meggyőződést szerezve, ez alapon ezen egyesületi vagyronról jelentést tenne.

Közgyűlés a mai napon tárgyalta kérvények alapján aktuálisá vált kérdés rendezésére megbizta a titkárt, hogy a gazdakörök elnökeivel minden egyes gazdakörnél a helyszínen az egyesület tulajdonát képező gépek számáról szerezzen meggyőződést s a tapasztaltokról a legközelebbi közgyűlésnek tegyen jelentést.

VIII.

Titkár jelenti, hogy a földművelésügyi miniszter megküldötte Kherndl Imre gyógyónövények termesztésének és gyűjtésének előmozdítására irányuló javaslatát, melyben szakmunkák kiosztását, egy ily irányu utmutató szerkesztését kérelmezi s egyúttal a gazdasági egyesület által kérelmezendő segély megadását kéri.

Közgyűlés a javaslatot magáévá teszi s elhatározza, hogy felterjesztésében felkéri a minisztert, miszerint a kérdéses utmutatót saját költségén adja ki.

IX.

Titkár jelenti, hogy a földművelésügyi miniszter megküldötte a Pocsai Gazdakör kérelmét, melyben Pötréte község részére hidmérleget, vetőgépet és Backer rostát kérelmez a beszerzési ár 1/3-ának visszatérítése mellett.

Ugyancsak fenti leirathoz volt csatolva a keszthelyi mezőgazdasági bizottság kérelme, melyben aziránt tesz kérdést, hogy mennyivel lenne hajlandó a miniszter a beszerzendő 5—6 arató-gép költségeihez járulni.

Közgyűlés a feliratoknak pártolólág való véleményezését határozza el.

X.

Titkár jelenti, hogy a Nagykanizsai gazdakör a következő kérelmek teljesítésére kéri a közgyűlést u. m. l. Hertelendy Ferenc g. e. elnök

urnak tolmácsolja a Nagykanizsai Gazdakör üdvözlését főrendiházi taggá történt kinevezetése alkalmából.

2. A kéményseprési ügy, illetve a szabályrendelet megváltoztatása tárgyában a törvényhatósághoz intézett kérvényt megszerkesztette s kéri annak illetékes helyen való benyújtását.

3. Az ez évi állatdíjazásra az intézkedést az esetben megteszi, ha kilátásba helyeztetik, hogy a gazdasági egyesület és a földművelésügyi kormány által anyagi segélyben részesítetik.

Közgyűlés a megkeresést tudomásul veszi s abban foglaltaknak eleget tesz.

Az állatdíjazásra vonatkozólag pedig a többi körök kérelmeivel együtt fogja ugyanezen közgyűlésben határozatát a kérelemre meghozni.

XI.

Titkár jelenti, hogy dr. ifj. Koller István tagul jelentkezik.

Közgyűlés a jelentkezőt egyhangulag a tagok sorába iktatni elrendeli.

XII.

Titkár jelenti, hogy az »Országos Állatvédő Egyesület« dr. Kukuljevic József madárvédelmi előadásának füzetbe foglalt leírásának, példányonként 10 fillér beszerzési árért való megrendelését és terjesztését kéri.

Közgyűlés, fedezet hiányában nem szavazza meg a füzetek beszerzési költségét.

XIII.

Titkár jelenti, hogy a Veszprémmegyei Gazdasági Egyesület felírt a földművelésügyi kormányhoz a katonai remonda lovak árának 800 koronára való emelése tárgyában s felhívja az egyesületet, hogy a földművelésügyi miniszterhez hason szellemben intézzen felterjesztést.

Közgyűlés a megkeresésnek eleget tesz s elrendeli, hogy hason szellemű felírat intéstessék a földművelésügyi kormányhoz.

XIV.

Titkár jelenti, hogy a Kibirtokok Országos Földhiteintézete a Zalamegyére szóló képviselést azon okból, mivel nem szereztek üzletek, felmondja.

Közgyűlés a titkár előterjesztése után, mely szerint azért nem voltak üzletek szerezhetők, mivel az intézet nem kizárólagos képviselést adott az egyesületnek, hanem ügynökökkel is dolgozott, a felmondást tudomásul veszi.

XV.

Titkár jelenti, hogy az állattenyésztési felügyelőség leiratban értesítette az egyesületet, hogy a földművelésügyi miniszter állatdíjazás céljaira ez évben 2000 koronát bocsát az egyesület rendelkezésére.

Kéri a közgyűlést, hogy mivel a március hóban megtartott közgyűlés csak Pacsán és Tapolcán rendezte el állatdíjazások tartását s mivel nagyobb összeg áll rendelkezésére, mint a mi a két helyen igénybe vétethetnék, határozza el, hol tartassanak még ez évben állatdíjazások.

Hosszas eszmecsere és a többek hozzászólása után közgyűlés határozatilag kimondja, hogy a múlt gyűlésen megállapított helyeken kívül még Csáktornyan és Zalaegerszegen rendez állatdíjazást.

Az állatdíjazások rendezésére Pacsán és Tapolcán a gazdaköröket felkéri, míg Csáktornya és Zalaegerszegen vonatkozólag titkárt utasítja, hogy a szükséges intézkedést a helyszínen való intézkedés megtétele után, foganatosítsa.

Felreértések elkerülése végett egyúttal elrendeli a gazdakörök elnökségeit felkérni, hogy azon gyűlésre, melyen az állatdíjazás ügye tárgyalatik, az egyesületi titkárt is hívják meg s így vele együttesen állapítsák meg, az előírások figyelembe vételével, a díjazásra vonatkozó határozmányokat.

XVI.

Titkár jelenti, hogy a Nemesi Választmány az egyesület megkeresését tekintetbe véve, az 1906—8 évekre az eddig is engedélyezett 600 K évi segélyt folyósította.

Közgyűlés a bejelentést köszönettel tudomásul veszi.

XVII.

Titkár jelenti, hogy Nyáry Béla és Dobrovits Milán orsz. képviselők levélbelileg tudatták, hogy az általunk beadott, a kivándorlás megaka-

dályozása és a zugsajtó megrendszabályozása tárgyában feliratok országgyűlési tárgyalásait figyelemmel fogják kísérni és esetleg felszólalnak.

Közgyűlés az értesítést köszönettel tudomásul veszi.

XVIII.

Titkár jelenti, hogy a siketnémák intézetének szegedi felügyelő bizottsága könyöradományok gyűjtésére ívet küldött.

Közgyűlés a siketnémák intézetének 10 koronát kiutalványoz.

XIX.

Titkár jelenti, hogy a földművelésügyi miniszter leiratot intézett az egyesülethez, melyben arra kéri, hogy hasson oda, miszerint az egyesület tagjai gépszükségeiket lehetőleg hazai forrásokból szerezzék be.

Közgyűlés a leiratot tudomásul veszi s annak a lapban való közlését elrendeli.

XX.

Titkár jelenti, hogy a Pozsonyvármegyei Gazdasági egyesület süratban kéri fel az egyesületet, hogy a lefejtéj tejjgazdaságok értékes tényezőanyagának a köztenyésztés számára való megmentése tárgyában intézzen felterjesztést a földművelésügyi miniszterhez.

Közgyűlés a megkeresést pártolólág tudomásul veszi, felterjesztést azonban, mivel ez ügyben egy országos mozgalom indult meg, addig míg a vélemények nem tisztázódnak, nem intéz a kormányhoz.

XXI.

Titkár jelenti, hogy a szőlészeti és borászati kongresszus előkészítő bizottsága a f. évi szeptember hó 20—22-én tartandó országos kongresszusra az egyesületet meghívja és kéri, hogy azon magát kiküldöttével képviseltesse.

Közgyűlés a kongresszuson való részvételt elhatározza s br. Puttheány Gézát kéri fel az egyesület képviselésére.

XXII.

Titkár jelenti, hogy a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete egy Budapesten létesítendő internátus céljaira adományok gyűjtésére kéri fel az egyesületet.

Közgyűlés 10 korona adományt folyósít nevezett célra.

XXIII.

Titkár jelenti, hogy Czeisig Sándor »Havi utmutató az okszerű méhészetben« című művének megvételére és terjesztésére kéri fel az egyesületet.

Előadó indítványára közgyűlés elhatározza, hogy a könyvet az egyesület könyvtára számára megszerzi.

XXIV.

Titkár jelenti, hogy a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete egy külföldi tanulmányutat rendez, melyre az egyesületi tagok s az egyesület képviselőjének részvételét kéri.

Közgyűlés, miután az egyesületi tagok közül önkéntes jelentkező nem skadt s az egyesület anyag viszonyai nem engedik meg, hogy kiküldtessen azon résztvevőre, a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének kívánságát nem teljesíti.

XXV.

Titkár jelenti, hogy az első országos tejjgazdasági kongresszus előkészítő bizottsága a kongresszus tervezetnek megküldése mellett arra kéri az egyesületet, hogy hasson oda, miszerint ezen fontos kongresszuson az egyesület tagjai minél nagyobb számban részt vegyenek.

Előadó titkár jelenti, hogy a Zalavármegyei Tejszövetkezetek Szövetsége, mely mintegy a gazdasági egyesület alosztályaként működik, már minden intézkedést megtett, hogy a tejtermeléssel foglalkozó gazdák és tejszövetkezetek a kongresszuson való részvételre felszólíttassanak s továbbra is élénk figyelemmel kíséri az e téren nyilvánuló mozgalmakat, miért is újabb intézkedést a gazdasági egyesület részéről szükségtelenek tart.

Közgyűlés az indítványt elfogadja s utasítja titkárt, hogy az eddigi eljárás szerint az érdekelteknek a közlendőket tudomásul hozza.

XXVI.

Titkár jelenti, hogy az egyesület kertjének kerítése javításra szorul, amennyiben a lécezet megromlott s az kijavítandó; kéri a közgyűlést,

hogy mivel az utca színvonalon a kerítésnek jókarban tartására az egyesület ugyis kötelezett, adja meg az engedélyt a javítási munkálatok keresztülvitelére.

Közgyűlés a szükséges javítási munkálatok végzését elrendeli.

XXVII.

Titkár jelenti, hogy a muraközi lovak díjazása alkalmára kéri a lötenyésztési választmány elnöke az egyesület képviselőinek kiküldetését.

Közgyűlés Malatinszky Ferenc, Bosnyák Géza, Tarányi Ferenc, Oltay Guidó, Árvay Lajos urakat a lódíjazáson való részvételre felkéri, az egyesületi titkárt pedig a díjazáson való megjelenésre utasítja.

XXVIII.

Titkár jelenti, hogy a március havi közgyűlési határozata folytán ifj. Pécely Lászlót levélbelileg kétszer is felszólította, az atyja tagsági ügyének rendezésére, leveleire azonban, melyek vissza nem érkeztek, választ nem kapott. Kéri a közgyűlést, hogy a hátralékos tagsági díjak mikénti kezelése felett határozni sziveskedjék.

Közgyűlés elrendeli, hogy a hátralékos tartozás bírói uton való behajtására az egyesület ügyész felszólíttassék.

XXIX.

Titkár jelenti, hogy az év őszén Pécsen országos gazdakongresszus fog tartatni, a melyen való részvételre célszerű volna már most a gazdaközönöség felhívni, mivel az idő rövidsége miatt azt később megtenni nem lehet, illetve későn kibocsátott felhívástól eredményt nem várhatunk.

Közgyűlés elrendeli, hogy az egyesületi lapban felhívás intézessék a gazdaközönöséghez, melyben jelentkezésre szólíttassanak fel.

XXX.

Titkár kéri a közgyűlést, hogy a megnövekedett nagyobb ügyforgalomra való tekintettel, vezettesse be az egyesület helyiségébe a telefont, melynek költségei havi 10 koronát tesznek ki.

Közgyűlés többek hozzászólása után a telefon bevezetését megtagadja, mivel az sok költséget vesz igénybe.

XXXI.

Titkár jelenti, hogy a városi villanyos művek vezetősége ajánlatot tett az egyesületi épület villanyvilágításának átálmányozására. Kéri a közgyűlést, mivel az árammérő szerinti fogyasztás több kellemetlenséggel jár, fogadja el az évi 56 korona átlányban felajánlott világítási díjat.

Hertelendy Ferenc indítványára, miután a petroleum világítás is körülbelül felemésztett ily összeget, a világítás átálmányozása 56 koronával elfogadtatik.

XXXII.

Titkár jelenti, hogy a márciusi közgyűlés határozata alapján az egyesületi ház kitaroztatván, az udvar rendbehozatalára 5 szekér havics volna szükséges; kéri a közgyűlést, hogy az 5 szekér kavicsnak az udvar rendbehozatalára való beszerzését engedélyezni sziveskedjék.

Közgyűlés a kavics beszerzését engedélyezi.

XXXIII.

Titkár jelenti, hogy az O. M. G. E. a vidéki cukorrépa termesztő gazdák szövetségének megalakítására szólította fel az egyesületet.

A tervezetet ismerteti s kéri a közgyűlésnek az előadottakra vonatkozó határozatát.

Közgyűlés határozatilag kimondja, hogy mivel Zalamegyében a cukorrépa termesztők száma akkora, hogy azokkal egy szövetséget megalakítani nem lehet, a szövetség megalakításába nem megy bele.

XXXIV.

Titkár jelenti, hogy az O. M. G. E. a földművelésügyi miniszternek a tőzsdereformra vonatkozó kérdéseit, illetőleg az egyesület véleményét is óhajtja tudni, kéri az ez irányban való véleményadást.

Titkár előterjeszti, hogy a tőzsde reformjának legelőbb is a fedezetlen határidő üzlet eltörlesztésére kell irányulni. E célból első sorban elrendelendő, hogy tőzsdei megbízások csakis tőzsdei tagok részéről és részére bonyolítottassanak le.

Eltételezve egyéb intézkedésektől, kérje ki legelőbb az egyesület tényleg gabona kereskedéssel

foglalkozó gabona kereskedők véleményét a fedezetlen határidő üzlet fenntartására vonatkozólag. Ezzel kapcsolatosan szólítsa fel az egyesület az Omge-t és a társesületeket hasonló eljárásra s az így beérkező adatok alapján indítson akciót a fedezetlen határidő üzlet eltörlése érdekében.

Közgyűlés az indítványt elfogadja és elrendeli a felhívásnak a társesületek részére való elküldését.

XXXV.

Titkár jelenti, hogy az Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvénytársaság az egygéprendszerű gőzekéjét működésben hajlandó bemutatni, miért is egy határnap és hely megjelölését kéri, amikor és hol azt bemutatathatná.

A közgyűlés a bejelentést tudomásul veszi s egyuttal utasítja titkár, hogy értesítse a gyárost, miszerint a bemutatást f. évi augusztus 29 én d. e. 8 órakor Nagyfaludon megejtheti. Titkár utasítatik, hogy a gépbemutatásról a gazdaközönséget a lapban értesítse.

XXXVI.

Titkár jelenti, hogy a Csányi szobor-bizottság gyűjtő-ívet küldött az egyesületnek.

Közgyűlés a szoborra 100 koronát megszavaz.

XXXVII.

Bosnyák Géza azon indítványt teszi, hogy mivel a növénytermelési kísérleti állomás által kísérletezésre kiadott árpákkal újabb növényi betegség hurcoltatott be, intézzen felterjesztést az egyesület a földművelésügyi kormányhoz, melyben arra kéri, hogy utasítsa a kísérleti állomásokat, miszerint új növényekkel a nagybani kísérletezést ne végeztessék, míg azoknak tökéletes egészséges voltáról meg nincsenek győződve.

Közgyűlés az indítványt magáévá teszi s utasítja titkár, hogy ilyen szellemben szerkessze meg a felterjesztést.

XXXVIII.

Koller István előterjeszti, hogy a földművelésügyi miniszter a muraközi lovak díjazásához olyan feltételt fűzött, amely mellett az meg nem tartható, t. i., hogy a díjak a díjazottaknak csak a második, illetve a harmadik évben adassanak ki, amikor a díjazott kancának csikóval való elővezetésével igazolja a tulajdonos, hogy a díjazott állatot a saját tenyésztésében megtartotta. Kéri a közgyűlést, hogy ezen feltétel megváltoztatása érdekében intézzen sürgős felterjesztést a miniszterhez, mivel ily feltételek mellett a lódíjazást megtartani nem lehet.

Közgyűlés indítványtevő kívánalmának megfelelőleg elrendeli, hogy a földművelésügyi miniszterhez a díjazási feltételek megváltoztatása tárgyában sürgős felterjesztés intézessék.

Több tárgy nem lévén, elnök a gyűlést bezárja.

Kmf.

Sárközy Viktor
g. e. titkár.Hertelendy Ferenc
g. e. elnök.

Felvétel a sárvári tejjgazdasági szakiskolába.

A sárvári m. kir. tejjgazdasági szakiskola igazgatósága a folyó évi szeptember hó 15-én kezdődő és következő év szeptember hó 14-én végződő kezelői tanfolyamon rendszeresített husz 360 K-ás állami ösztöndíjra ezennel pályázatot hirdet.

A kezelői tanfolyam célja: tejjgazdaságok számára megbízható és megfelelő szakismeretekkel bíró vaj- és sajtmestereket (munkafelügyelőket) képezni, kik úgy gyakorlatilag, mint elméletileg kellő módon értenek az intenzív tejjgazdaságban előforduló minden munkához, u. m. a tehének ápolása, takarmányozása, fejése, a tejvizsgálat kezelése, vajjá és sajtá váló feldolgozása, borjuhizlalás, sertésenyésztés és sertéshizlaláshoz.

A kezelői tanfolyamra vonatkozó felvételi feltételek:

a) Betöltött 18 éves életkor.

b) Valamelyik hazai földművesiskola sikeres bevégezése bizonyítvány által igazolva, vagy legalább is 1 1/2 évi tejjgazdasági gyakorlat, hitelesített bizonyítvány által igazolva.

Ki a tejjgazdasági gyakorlati bizonyítvány alapján kíván belépni, az tartozik népiskolai

bizonyítvány által igazolni, hogy írni, olvasni és számolni tud.

c) Erős, egészséges testalkat, valamint az 1887. évi XXII. törvények értelmében védhimlőoltást igazoló orvosi bizonyítvány.

d) A magyar nyelv bírása.

e) Erkölcsi bizonyítvány.

f) Kiskorúság esetén a kezelői tanfolyamra belépni óhajtóknak szülőik vagy gyámjaiknak beleegyezését kell bírniok és ezek részéről biztosítva kell lenniök, hogy a tanév alatt a szükségességgel el fognak láttatni s az esetleg teljesítendő fizetéseket a szakiskola pénztárába az előirt időre mindig be fogják fizetni.

A folyamodványok folyó évi július hó 20 ig a m. kir. földművelésügyi miniszter ur Ó nagyméltóságához címezve, a szakiskola igazgatóságához nyújtandók be.

Minden tanuló köteles a rendes ruházaton kívül egy párnát, legalább 2 (kettő) párnahajat, két lepedőt, hat törülközőt és 10 drb mellig érő vászonkötényt magával hozni.

A sárvári m. kir. tejjgazdasági szakiskola igazgatósága folyó évi szeptember hó 15-én kezdődő és a következő év augusztus hó 15-éig tartó tanfolyamon rendszeresített öt 480 korona állami ösztöndíjra ezennel pályázatot hirdet.

Az üzletvezetői tanfolyam célja:

Nagyobb tejjgazdaságok, vajtermelési központok és sajtgyárak részére elméletileg s gyakorlatilag alkalmas üzletvezetőket, illetve tisztviselőket képezni.

Földbírtokosnak, gazdatiszteknek alkalmas nyújtani, hogy a tejjgazdasági üzletre vonatkozólag alapos szakismereteket szerezzenek, melyek segítségével képesek legyenek tejjgazdasági üzletet szervezni és sikeresen vezetni.

Az üzletvezetői tanfolyamra rendes hallgatók felvételnek azok, akik:

a) a 20 éves életév betöltését igazolják;

b) m. kir. gazdasági akadémián vagy m. kir. tanintézetben végbizonyítványt nyertek;

c) kiskorúság esetén a szakiskola látogatására a belépni óhajtóknak szülőik vagy gyámjaik beleegyezését kell bírniok és ezek részéről biztosítva kell lenniök, hogy a tanév alatt a szükségességgel el fognak láttatni s teljesítendő fizetéseket a szakiskola pénztárába az előirt időre mindig be fogják fizetni;

d) tejjgazdasági gyakorlatot igazoló jelentkezők a felvételt illetőleg előnyben részesülnek.

A folyamodványok folyó évi augusztus hó 1-ig a m. kir. földművelésügyi miniszter ur Ó nagyméltóságához címezve, a szakiskola igazgatóságához személyesen nyújtandók be.

Megjegyezzük, hogy a szakoktatási intézményeknél alkalmazandó gyakoronokok szakiskolánk végzését igazoló bizonyítvány felmutatása esetén általában előnyben részesülnek.

A kereskedelmi és földművelési miniszterek rendelete a védjegyek oltalma tárgyában.

Egy felmerült esetről kifolyólag tévedések elkerülése végett a következőkre hívom fel a figyelmét.

A védjegyek oltalmáról szóló 1890 évi II. t. c. rendelkezései, valamint a törvény indokolása kétségtelenül teszik, hogy a törvény nem csupán az iparost, hanem a kereskedőt és termelőt is egyaránt védjegyoltalomban kívánta részesíteni. Ezt a szándékot kifejezésre is juttatják a törvény 10 és 24. §-ai, a melyek az iparos mellett a termelőt és kereskedőt is felemlítik.

Ennélfogva mindenki, aki oly vállalatot folytat, a mely áruk forgalomba hozatalát foglalja magában és pedig tekintet nélkül arra, hogy az illető vállalat vagy foglalkozás ipari, kereskedelmi vagy mezőgazdasági üzem jellegével bír-e, feltétlenül jogosult arra, hogy a törvény korlátai közt védjegyoltalomban részesüljön.

A különbség csak az, hogy az ipartörvény rendelkezései alá tartozó foglalkozást üzők iparigazolvánnyal, a más foglalkozást üzők (pl. gyógyszerészek és mezőgazdák) pedig más elfogadható módon tartoznak a védjegyoltalomban részesítésre alkalmasból azon vállalatuk fenállását igazolni, a melyhez a belajstromozandó védjegy tartozni fog.

Ezekhez képest a törvényes előfeltételek fenforgása esetén akadályokba nem ütközhetik, hogy gazda, mező vagy erdőgazdasági stb. üzeme részére is védjegyet szerezhessen, ha pl. helyhatósági (községi) bizonyítvánnyal igazolja foglalkozását, illetve vállalatának létezését. Budapest,

1907 évi április hó 1. A miniszter helyett: Sztérynyi s. k. államtitkár. A hiv. másolat hitelül: Juhász s. k. min. irodatiszt.

Előfordult, hogy a kereskedelmi és iparkamara a mezőgazdák részéről kért védjegyoltalmozások ellen nehézséget támasztott, a mennyiben az iparigazolvány felmutatását tekintette a védjegy belajstromozása feltételének.

A magyar iparjogvédelmi egyesületnek általam is támogatott felterjesztésére a kereskedelemügyi miniszter ur utasította az összes kereskedelmi és iparkamarákat, hogy a gazdák védjegyeinek belajstromozását is akadály nélkül eszközöljék.

A vonatkozó rendelet másolatát azzal a felkéréssel küldöm le a t. egyesületnek, hogy a termények származása megbízható megjelölésének jelentőségére való tekintettel, ama rendeletre a gazdák figyelmét alkalmas módon felhívni sziveskedjék.

Körrendelet a szerbtövis irtása tárgyában.

A szerbtövis irtására vonatkozólag a földművelési miniszter a következő rendeletet adta ki a vármegyék alispánjainak:

Az 1894. XII. t. c. 51 §-a értelmében kötelező a szerbtövis irtása; szakközvegeimnek és a gazdasági egyesületeknek jelentése szerint azonban eme kártékony növény irtása kellőleg fogantatósítva nincs.

Felhívom ennél fogva a törvényhatóságot, hogy ezen növény irtását szigorúan hajtassa végre.

Egyuttal mihez tartás és a gazdaközönség figyelmeztetése végett közlöm, hogy ezen növény legbiztosabban virágzása idején júliustól októberig lekaszállás útján irtható ki. Minthogy azonban magja több éven át megtartja csira képességét, a lekaszállt területeken a következő évben is felléphet s ekkor azt ismét virágzás idején kell lekaszálni, hogy új mag ne kerüljön a talajba.

A siker leglényegesebb feltétele azonban, hogy az itt vázolt egyszerű eljárás mindenütt végrehajtsassék.

Felhívom tehát a törvényhatóságot, hogy ezen rendeletemet mielőbb közzétegye, hogy az 1894 évi XII. t. c. 95. §-ának k) pontja értelmében kihágást követ el és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az, aki a káros növényeket a hatóság figyelmeztetése dacára a kitűzött határidő alatt irtani elmulasztja.

Ezen rendeletet végrehajtását gondosan ellenőriztesse és a netalán tapasztalt mulasztásokat a most idézett 1894 évi XII. t. c. 95. § k) pontja alapján torolja meg.

Hazai gyártmányú gazdasági gépek beszerzése

tárgyában a földművelési miniszter a következő felhívást intézte a Gazdasági Egyesülethez: A magyar vasművek és gépgyárak országos egyesülete még a múlt év őszén azon panasszal fordult a kereskedelemügyi miniszter urhoz, hogy a gazdasági egyesületek a tagjaik részére szükséges gazdasági gépek és eszközök beszerzésénél gyakran mellőzik a hazai beszerzési forrásokat és külföldi cégeknél rendelik meg szükségleteiket.

Tekintettel hazai gépiparunk azon jogos és méltányos igényeire, hogy gazdaközönségünk által gépszükségletének kielégítésénél a külföldi cégek javára ne mellőztessék, a küszöbön álló munka idény alkalmából felhívom az egyesületet, hogy igyekezzék odahatni, hogy tagjai s általában a működési területéhez tartozó gazdaközönség figyelmé felhívassék a hazai beszerzési forrásokra s külföldi cégekhez csak oly gépek beszerzéséért forduljon, a melyek hazánkban még nem állítanak elő.

Különösen kívánatosnak tartom, hogy a vármegyei gazdasági egyesületek mint a magyar gazdaközönség társadalmi szervezetei e tekintetben jópéldával járjanak elől s a tagjaik részére szóló beszerzéseket kizárólag a hazai gépgyárosoknál eszközöljék.

Az okszerű madárvédelem eszközei. Irta és a m. kir. közoktatásügyi minisztertől elrendelt ismeretterjesztő előadások sorozatában 1907. márc. 10-én Kőszegen előadta Chernel István, a Kőszegi Állatvédő Egyesület elnöke. Budapest 1907. Kiadta az „Országos Állatvédő Egyesület”. A magyar ornithologia és a madárvédelem lobogója alatt küzdő tudósok és írók lelkes csapatjának egyik legkiválóbb egyénisége Chernel

István, a kőszegi állatvédő egyesület buzgó alapítója és elnöke, aki a vidéken az ügy előmozdítása körül az egész országra kiható tevékenységet fejt ki. Chernelt fentjelzett nyilvános előadásában az a szándék vezette, hogy hozzájáruljon ahhoz, hogy a közönségben a madárvédelem iránt való érdeklődést és érzéket ébressze és utmutatást nyújtson arra nézve, hogy a madarak védelme minő módon valósítható meg a gyakorlati életben mesterséges madár-odu alkalmazása és a madarak télen át való etetése útján. Chernel, kinek az ország a mindnyájunk által ismert nagy ornithológiai munkát (Magyarország madarai különös tekintettel gazdasági jelentőségökre) köszönheti, ezuttal is remekelt, midőn egy előadás szük keretében a mondott feladatra vállalkozott. Bevezető szavaiban az előadó kiemeli a madarak hatalmas szerepét a természetben és közgazdaságban, kimondván teljes meggyőződéssel azt, hogy a madárvilág nélkül „az emberiség létezése válnék kérdésessé”. Előadó ráter a madarakatíró elleneségekre: az emberekre, ragadozó állatokra, elemi csapásokra és a terjedő kultúrára. Fő tételként azt állítja fel, hogy „biztosítsuk és öregbítsük madaraink életének feltételeit. Ezt pedig elérhetjük: 1. a meglévő természetes fészkelőhelyek oltalmazásával, és mesterséges uton készültek alkalmazásával; 2. a ragadozó állatok tizedelésével; és 3. télszakán való etetéssel”.

Ezután egy végig ábrákkal kísért nemesak könnyen érthető, de az olvasó érdekét lekötő leírása következik annak, hogy milyen legyen a mesterséges fészkek-odu és hogy ezeket mi módon kell alkalmazni avógból, hogy a madarak beléjük telepedjenek. A régi fészkelőházikó, a harkály-odu, Berlepsch-féle különböző fészkek-oduk a kőszegi és Dax-féle oserépfészkelők leírása mellett azok felszerelése, alkalmazása mindenütt a legkörültekintőbb figyelemmel van tárgyalva.

Ezek után előadó áttér a madárvédelem céljából létesítendő ültetvények létesítésére és kezelésére. Talán nem tévedünk, ha figyelembe véve magyar közönségünk kissé könnyüvéru természetét, azt véljük, hogy a madárvédelemnek a madárvédő ültetvényekre vonatkozó követelményei fognak a legnehezebben visszhangra találni és azért csak örülünk, hogy Chernel ezekről is kellő hangsulyozással megemlékezett. Igen szépen kidolgozott része az előadásnak a madarak téli etetése, mely szintén jól sikerült ábrákkal van ellátva.

Chernel záró szavaiból álljanak itt a következők: „Iparkodjunk megismerni szárnyas munkatársainkat, igyekezzünk ellesni életmódjukat: akkor meg is szeretjük őket, akkor majd bajukon is kiadóan segíthetünk”.

Chernel minden tekintetben nemesak figyelemre méltó, de a gyakorlati madárvédelem fejlődésének igen jelentékeny szolgálatot tenni hivatott előadása az Országos Állatvédő Egyesület kiadásában egy esinos 43 lapra terjedő és 23 képpel ellátott füzetben megjelent és az egyesület a madárvédelem érdekében a füzetnek minél tömegesebb elterjedését óhajtván, annak árát 30 fillérben állapította meg. Megrendelések az Orsz. Állatvédő Egyesülethez (Bpest, IX., Ernő-u. 11-13.) intézendők. m. i.

Értesítés. A m. kir. állami méntelepek ménanyagának osztályozása illetve selejtezése a következő napokon fog megtartani, u. m.: Nagykovácsán július 15-én, Székestehérvárott július 15-én, Dorozsmán július 16-án, Bábolnán július 17-én, Baján július 18-án, Nyitrán július 20-án, Vercsen július 20-án, Békéscsabán július 22-én, Palinban július 23-án, Nagyatádon július 24-én, Deesen július 27-én, Sepsiszentgyörgyön július 29-én, Homoródon július 30-án, Debrecenben augusztus 3-án, Szatmárnémetiben augusztus 4-én, Turjaremetén 6-án, Eperjesen augusztus 7-én, Rimaszombaton augusztus 9-én, Jászberényben augusztus 12-én. A méntelepeknél a jelzett napokon kiselejtezt, tenyésztésre még használható ménnek mindjárt a helyszínén el fognak adni.

Székely juhturógyár. A székelyföldi miniszteri kirendeltség udvarhelyvármegyei megbízottja a Székelyudvarhelyen létesített juhturógyár termékeinek terjesztése érdekében a következő megkeresést intézte a Gazdasági Egyesülethez: Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy itt székely juhtenyésztők közreműködésével „Székely juhturógyár” létesült, hogy a hírneves havasi juhturót modern eszközökkel, hamisítatlan állapotban hozzuk forgalomba. Felkérem, méltó-

tassék ezen havasi székelyjuhturó terjesztése, fogyasztása és ismerőseinek való ajánlása által törekvésünket támogatni és megrendelését megtenni.

A juhturógyár a csemege finom juhturót (hólyagban, bődönben) kicsiben per kgr 120 filléren, nagyban 116 filléren, a II-od osztályu turót (mely munkásiuró néven ismert itt Erdélyben) bődönben és hordóban, kicsiben 80 filléren, nagyban 72 filléren árusítja, de ha nagyobb megrendelést méltóztatik tenni, ugy jelentékenyebb árengedést ad a gyár. Árcsökkenés esetén az árak is lejjebb szállnak. Kérném méltóztatassék próba rendelést tenni és ezen ügyet jóakaratu támogatásában legyen kegyes részesíteni. A megrendelést kegyeskedjék hozzám juttatni és annak közvetítésére vállalkozom. Székelyudvarhely, 1907 május 2. Dorner Béla

Pályázat erdőültetési jutalmakra. Az erdőtvény (1879. évi XXXI. t. cikk) 165. §-ában körülírt kopár-, vízmosásos és futóhomokterületeken fogatosított közgazdasági jelentőséggel bíró erdőültetések megjutalmazására a folyó évben hat (6) nagy jutalmat, hat (6) elsőrendű és hat (6) másodrendű elismerő jutalmat tűzök ki az országos erdei alaptól, még pedig: két egyenként 1000 koronás nagy jutalmat, két egyenként 800 koronás nagy jutalmat, két egyenként 600 koronás nagy jutalmat, három egyenként 500 koronás elsőrendű elismerő jutalmat, három egyenként 400 koronás elsőrendű elismerő jutalmat, három egyenként 300 koronás másodrendű elismerő jutalmat, és három egyenként 200 koronás másodrendű elismerő jutalmat.

Ezen jutalmakért az érdekeltekt birtokosok (bér-
lők) erdőültetésekkel versenyezhetnek, a melyeket az 1879. évi XXXI. t.-c. 165. §-ában körülírt kopár-, vízmosásos vagy futóhomokterületeken (saját esemetéjükkel avagy az esetleg kért és kapott állami ingyen esemeték felhasználásával), állami pénzsegély igénybevétele nélkül a folyó évben (tavasszal vagy ősszel) fogatosítottak.

Megkivántatik azonban, hogy: a) az 1000 koronás nagy jutalomra versenyző erdőültetések egy tagban legalább 25 kat. hold terjedelműek, b) a 800 és 600 koronás nagy jutalmakra versenyző erdőültetések egy vagy több tagban legalább 25 kat. hold h. terjedelműek, c) az 500 és 400 koronás elsőrendű elismerő jutalmakra versenyző erdőültetések egy vagy több tagban legalább 10 kat. h. terjedelműek, és végül d) a 300-200 koronás másodrendű elismerő jutalmakra versenyző erdőültetések egy vagy több tagban legalább 5 kat. hold terjedelműek legyenek. A pályázó birtokos a versenyre bocsátott erdőültetést az első munkálatoktól kezdve a jutalom odaitelésének idejéig állandóan gondozni, a szükséges pótlásokat fogatosítani s a létrejövő erdőt az 1879. évi XXXI. t.-c. 2. illetve 4 §-ai szerint erdőként fentartani és kezelni tartozik.

A versenyre bocsátott erdőültetések az 1912. évben fognak a helyszínén megbíráltatni. A jutalmak kiosztásánál az erdőültetések sikere és közgazdasági jelentősége, az erdőültetésnél felmerült nehézségek és az erdőültetésre fordított költségek fognak irányadóul szolgálni, de figyelembe vétetnek ezek mellett a birtokos vagyoni viszonyai is. A pályázó birtokos a jutalomra csak akkor tarthat igényt, ha a versenyre bocsátott és a jutalomra érdemesnek ítélt erdőültetés a jutalom odaitelésének idejében is birtokában lesz.

Az odaitelt jutalom egy harmadrésze az erdőültetést teljesítő kezelő erdőültetést (gazdatisztat vagy bérlet) fogja illetni. A folyó év tavaszán teljesített erdőültetések legkésőbb folyó évi július hó végéig, a folyó év őszén teljesített erdőültetések pedig legkésőbb f. évi december hó 25-ig kell a birtokosnak a közigazgatási erdőszeti bizottságnál, vagy a kir. erdőfelügyelősnél pályázatra bejelenteni.

Pályázhat a feltételeknek megfelelő erdőültetésekkel az erdőültetést teljesítő erdő- vagy gazdatiszt, valamint a beerdősített terület bérlője is, de pályázati kérelméhez mellékelni kell a birtokos írásbeli nyilatkozatát, melyben az kijelenti, hogy a pályázatban való részvételhez hozzájárul és egyszersmind kötelezi magát, hogy a versenyre bocsátott erdőültetést az 1879. évi XXXI. t.-c. 2. vagy 4 §-ában meghatározott feltételek szerint állandóan erdőként fogja fentartani és kezelni.

A pályázati kérvényben az erdőültetés helyét (község, dülő, helyrajzi szám) kiterjedését és az erdőültetésre használt fafajákat pontosan meg kell jelölni. Földművelésügyi m. kir. miniszter.

Pármai ibolya-zappan. E név alatt pár év, óta egy *kitünő mosdó-zappan* van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolya-illatot? S ha e kedves és gyöngéd illattal ellátott zappanról még azt is tudjuk, hogy az arebört finomítja, üditi ugyanarra, hogy még a legérzékenyebb arebörűek is nagy eredménnyel használhatják s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségben ilyen árért külföldi zappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a közönség nem szánalmas pártolás céljából, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. Egy darab ára 80 fillér, három darab 2 kor. 20 fillér. Készítője Szabó Béla pipereszappangyáros Miskolcon. Kapható Zalaegerszegen D. Horváth Antal drogériájában és Kocsuba Emil gyógyszerárán.

Piaci árak a legutolsó hetivásáron 100 kilogrammonként

	minőség szerint	Kor.-től	Kor.-ig
búza		18.—	18:40
rozs		15.—	15.—
árpa		14 80	15.—
zab		15.—	16.—
kukorica		13.60	15.—

Nyílt tér.)*

ÉRTESETÉS.

Van szerencsénk a tisztelt megrendelő nagyközönségnek tudomására adni, hogy folyó hó 12-én megalakítottuk a helybeli lakatos mesterek szövetségét.

Indokul vagyunk bátrak tudatni, hogy a folytonos anyag drágulás miatt elhatároztuk, hogy egységes árakat létesítünk, amiről a nagyközönséget ezuton vagyunk bátrak értesíteni.

Tisztelettel

a zalaegerszegi lakatos mesterek szövetsége.

Felolós szerkesztő: dr. Csák Károly.

Társzerkesztő: Sárközy Viktor.

Laptulajdonosok: dr Csák Károly és Udvardy Ignác

A Wlassits-utca 19. számú

ház

elköltözés miatt **eladó.**

Bővebb felvilágosítás kapható ugyanott.

282/v. 1907 szám.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíróság 96. számú végzése által Löwenstein Jakab és Ignác végrehajtók javára Horváth Vince ellen 223 korona tőke, ennek 1907 évi február hó 1-től járó 5% kamata, ugy járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával biróilag felülfoglalt 1200 koronára becsült szarvasmarhák, lovak és ékszerekből álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladása elrendeltetvén — ennek a helyszínén, vagyis Nagylenygelben leendő eszközzésére 1907 évi június hó 27-ik napjának d. u. 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérők becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi IX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1907. évi június hó 10-én.

Lukács József, kir. bírósági végrehajtó

Eladó

egy jobbforgalmu modern berendezésű

gőzmalom

olcsó áron és kedvező fizetéssel, vasut mellett, szén helyszínre állítva 110 K.

Ugyanott egy angol Gárett-féle 10 lóerejű locomobil új tüszekrénnel jutányosan eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Kőbányai Polgári Serfőző R. T.

Van szerencsénk b. tudomására hozni, hogy Zalaegerszeg és vidéke részére

Fürst és Társa uraknál Zalaegerszegen. Rákóczi-u. 21. sz.

sörfőraktárt létesítettünk, akiknél sörünk úgy eredeti hordókban, (valamint eredeti gondosan és szakszerűen töltött palackokban) mindenkor friss minőségben kaphatók. Sziveskedjék tehát rendeléseivel nevezett képviselőnkhez fordulni.

Szíves figyelmébe ajánljuk, hogy az 1896. évi Ezredéves Országos Kiállításon az összes versenyző sörfőzők közül mi kaptuk a legnagyobb kitüntetést, a „Diszoklevelet“ hasonlóképpen 1900. évben Párisban, 1904. évben Flórencben, 1905. évben Nápolyban és Palermóban, mindenütt a legnagyobb díjjal, a Grand Prix-vel lettünk kitüntetve; jogosult tehát azon meggyőződésünk, hogy sörforgalmát nagyban emelni fogja azáltal, ha jövőben a mi sörünk árúsításával foglalkozik.

Tisztelettel

Kőbányai Polgári Serfőző Részvénytársaság.

Sörnemük: Polgár, Király-, Márciusi-, Kiviteli Márciusi, Szent István, Kőbányai Barátmaláta-, Dupla Márciusi és Dupla Maláta sör.

A Kőbányai Polgári Serfőző Részvénytársaság sörét Zalaegerszegen kizárólag a „Korona“ szállodában mérik.

Szent István védjegyű Dupla Maláta sörünket, mint kiváló győgsört ajánlják: dr. Ángyán, dr. Elischer, dr. Herczel, dr. Kéty, dr. Korányi, dr. Laufenauer és dr. Liebmann budapesti egyetemi tanár urak; továbbá: dr. Glax tanár ur, cs. és kir. kormánytanácsos Abbázia, dr. Ebers csász. tanácsos ur és dr. Cottelli ur, cs. és kir. fensége József főherceg udvari orvosa, Cirkvenica.

406/v. 1907. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíróóság 278. számú végzése által Herczeg Miksa végrehajtató javára Czobe Károly ellen 74 K 72 f tőke, ennek 1902 évi július 1-től járó 5% kamatja, ugy járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával felülfoglalt 774 koronára becsült butorok, tehát kősi és házi berendezésekből álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis Zalaegerszegen leendő eszközzésére 1907 évi június hó 23 ik napjának délután 10 órája határidőül kiűzetik s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzés-

sel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi IX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1907. évi június hó 10.

Lukács József, kir. bir. végrehajtó.

Pénz!

Jelzálogkölcsonőket 4%-ra közvetít, — drágább adóságokat konvertál a legelőnyösebb feltételek mellett és előleg nélkül.

Hitelforgalmi vállalat

Zalaegerszeg, Csányi-utca 27. sz.

A mai nagy drágaság mellett majdnem

ingyen

kaphatók az alábbi cikkek:

amerikai és ideál cipők

(fűzős és cugos, férfiak, nők és gyermekek számára).

Sport cipők,

sport ingek, színes és fehér férfi ingek, nyakkendők, nap- és esőernyők, női és gyermek kalapok és mindenféle divatcikkek

özv. Breszler Mórné divatruházában és cipőraktárában Zalaegerszegen, Kazinczy-tér, Horváth Miklós-féle ház.

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy Zalaegerszegen Rákóczi-utca 30 sz. alatt, a Némethi bognár-féle házban villanyerőre berendezett

gépjavító műhelyt

nyitottam.

Elvállalok mindenféle gazdasági gépek, cséplők és gőzmozdonyok javítását, tengelyek leesztergályozását, kutak javítását és felszerelését, valamint henger rovatkolást és csiszolást. Raktáron tartok legjobb Stiria-féle kerékpárokat, a a legolcsóbb árak mellett. Használt kerékpárok előnyösen becséreltetnek.

Bátor vagyok felemlíteni, hogy tapasztalataimat nagyobb városokban és legnagyobb gépgyárakban szereztem; ezek egyike a Nickolson-féle gépgyár Budapesten, továbbá a Hofherr és Schrantz-féle Bécsben, a Claiton Schutleworth-féle szintén Bécsben stb.

Magamat a nagyérdemű közönség szíves pártfogásába ajánlva, maradok

kiváló tisztelettel

Fekete István.

Minden okos és takarékos háziasszony az ártalmatlan

STELLA

sütőporral

süti tésztaját. Különösen bevált cikk, minden eiképzeltéző tésztahoz alkalmas. — Ára 10 fillér és 20 fillér. Kapható fűszerkereskedésekben és drogériákban. — Gyárosa: „STELLA” vegyészeti gyár (Ledermann D.) Budapest VII., Nefelejts-utca 39. szám.

Görccs csillapító szélhajtó

Hódonycsöppök

1844 óta használatban levő étvágygerjesztő, emésztést elősegítő házi szer.

— Egy üveg ára 1 K. —

Két üvegnél kevesebb (2 K 50 f utánvét mellett) postán nem küldetik.

Beszerezhető:

Bittner Gyula gyógyszerárában Gloggnitz (Alsó-Ausztria).

STOCK-COGNAC MEDICINAL.

Kezesség mellett tiszta borból párolt.

Allandó vegyi ellenőrzés alatt.

CAMIS és STOCK

pároló telepe

FIUME.

Kapható gyógyszerárakban és

minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

SATTLER JÓZSEF Nagykanizsán.

Kapható minden elsőrangú vendéglőben és kávéházban.

Kovács üzlet.

Van szerencsém a t. közönség tudomására hozni, hogy május hó 1-én Zalaegerszegen, Rákóczi-utca 9. szám alatt

kovács műhelyt nyitok.

Több nagy városban szerzett tapasztalataim s iparom hosszabb időn keresztül való gyakorlása képesítenek arra, hogy a legmesszebb menő igényeket is kielégíthetem.

Elvállalom a legfinomabb kocsimunkát s a legkényesebb patkolásokat, valamint a rossz patkolás miatt elromlott lábak helyreigazítását.

A patkolási tanfolyamot az állatorvosi akademián végeztem.

Szives pártfogást kér

HORVÁTH JÓZSEF
kovács mester.

Idős és ifju embereknek

ajánlatos dr Müllernek több bővített kiadásban megjelent, a megzavart ideg és nemi rendszerről, valamint ennek radikális gyógy módjáról írt művét okulásul elolvasni.

1 K 20 fillérnek helyjegyekben való beküldése ellen börtékben megküldi:

Curt Röber, Braunschweig.

A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület áruraktára.

Mielőtt gazdasági szükségleteinket beszereznénk, kérjük az egyesület áruraktárától árajánlatot.

Van szerencsénk a nagyérdemű gazdaközönség b. figyelmét felhívni, hogy a szőlő kezeléséhez szükséges cikkek u. m.

rézgalic, kénpor és raffia

hamisítatlan jó minőségben előnyös árban (nagybani ár) beszerezhetők.

Ajánljuk a cséplő idény közeledtével csépléshez szükséges mindennemű olajokat és zsiradékokat, nemkülönben zsákokat, közönséges és vízhatlan ponyvákat.

Szállit a gazdasági egyesület áruraktára mindenféle egyéb gazdasági cikket u. m. kocsikenőcs, carbolineum, sodronytonatok kerítéshez, asphalt és köfedőlemezek, pyroleum.

A gazdasági egyesület áruraktára megvásárol továbbá mindennemű aprómagvat u. m. lóher, lucerna, biborhere, fehérhere, nyulzapuka, mohar stb.

Ajánljuk az őszi és téli idényre úgy az erőtakarmányok mint a műtrágyák azonnali beszerzését, miután azok árai a rossz takarmány termési kilátásokra való tekintettel, folytonosan emelkednek.

Felkérjük az igen tisztelt gazdaközönséget, hogy megrendeléseivel az áruraktárt, azok pontos foganatosíthatása végett, a kellő időben felkeresni sziveskedjék.

Kivánatra szívesen szolgálunk árjegyzékkel, vagy nagyobb mérvű rendeléseknél külön árajánlattal.

Az apró magvak megmintázása után 5 nap alatt előnyös árajánlattal szolgálunk.

Levélbeli megkeresések a Zalavármegyei Gazdasági Egyesülethez intézendők.

Sárközy Viktor

g. e. titkár, az áruraktár kezelője

Megjelent

„A BALATON”

Megjelent

utmutató.

A Balaton, hazánk ezen örökké hullámzó szép magyar tengerét alig ismeri a fürdőző és nyaraló közönség s így egy hézagpótló mű kiadása vált szükségessé.

A »Balatoni Szövetség» támogatása mellett Óvári Ferenc dr orsz. képviselő, Lóczy Lajos dr egyetemi tanár, Rákosi Jenő főrendiházi tag, Szaplóczay Manó dr Somogyvármegye tisztii főorvosa, Pete Márton dr ügyvéd és Vajthó Jenő tanár szerkesztésében,

„A BALATON”

című utmutató első magyar kiadása megjelent, melyet Kardos Ignác titkár, Simalya V. Ferenc takpt. tisztviselő rendeztek sajtó alá s adtak ki.

A könyv, mely kemény piros vászonkötésben (arany nyomás) csinos külsővel és zsebben kényelmesen hordozható alakban jelent meg, 150 képen, két térképpel s menetrendekkel mutatja be az olvasónak e kitűnő gyógyhatású nemzeti kincsünket, mely kamatját bőven osztja szét, de önmagát ő nem fogyasztja el.

Hazafias szempontok vezérlik a szerkesztőket és kiadókat, midőn e könyv megjelenését lehetővé tették s ugyancsak hazafias célt mozdit elő mindenki, ki a könyvet beszerzi és terjeszti és azzal közép Európa eme legnagyobb tavát, a Balatont megismeri és megismerteti az idegenek ezreivel.

A könyv hlti ára 3 korona.

Kapható: Kaposvárott: Hegelman Károly és Fenyvesi Béla könyvkereskedésében s a kiadóknál Budapesten: a »Magyar Földrajzi Intézet R. T.«-nél V. ker. Rudolf rakpart 8. A Balaton mentén az összes fürdő helyeken, a Balatontavi gőzhajókon és Magyarországon összes nagyobb könyvkereskedésében és menetjegy irodákban.

A SZÉPSÉG!

Minden hölgynek kétségtelenül leghőbb vágya, hogy mentől szebb legyen s hogy ezen célját elérhesse, megragad minden alkalmat, a legképtelenebb dolgokkal kengetve arcát. — A legtöbb esetben saját kárára teszi ezt, mert nemcsak, hogy szép nem lesz, hanem ellenkezőleg sok esetben tönkre teszi arcborét úgy, hogy igen hosszú idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedülálló siker, melyet Földes Kelemen aradi gyógyszerész Margit-Crème-jével ért (különösen Francia- és Németországban) sok embert arra birt, hogy ezt a világhírű, ártalmatlan és az arc minden tisztátlansága (szeptő, májfoltt, kiütések stb.) ellen páratlanul és csodálatosan ható szert utánozzák. — Természetes, hogy ez senkinek sem sikerül, mert a Margit-Crème készítésének titkát senki más nem ismeri, mint a feltaláló és készítő s épen azért, mert a titkot soha senkire sem bízta, hanem minden egyes készítményt maga állít elő, a Margit-Crème mindig egyforma, annak kidolgozása a leggondosabb, tehát hatása is rögtöni és biztos. — Óvakodjunk tehát arcunkat mindentelével kengetni és használjunk oly szert, melyet angol, amerikai és francia hírneves orvosok is ajánlanak, mint egyedül biztos és ártalmatlan szert az arc szépítésére és a szépség megőrzésére. — Ez a világhírű szépségkészítő a Földes-féle Margit-Crème, mely már 4-5 napi használat után teljesen átalakítja az arc bőrét, eltünteti a szeptőket, májfolttokat, kiütéseket, bőrtörést, miteszert, azo- és kézvörösséget. Az arc ideális szép, üde és ifjú lesz s amellet a Margit-Crème teljesen ártalmatlan.

Egy tégely ára 1 korona, Margit-szappan 70 fillér és Margit-pouder (fehér, rózsás és crème színben) 1 K 20 fillér. — Ezen szerek mindegyike külön is használható. — A Földes-féle Margit-Crème kapható a világ minden nagyobb gyógyszerertárában, ahol pedig raktáron nem volna, tessék egyenesen a készítőnek így címezve írni: Földes Kelemen gyógyszerész, Arad.

Főraktár Zalaegerszezen:
Horváth Antal
drogeriája.

TAKÁCS-féle gyomorsó

egyedüli biztos hatású szer makacs gyomorbajoknál, ára 3 korona. — Nagy jövedelem marad a gazda kezében, ha apró szárnyasai elhullását megakadályozza, ezt csak a

BAROMFI-TINKTURA
használatát által éri el, ára 90 fillér. — Kik sömörbajban szenvednek, azok használják a **folyékony ecetszappant,**

amely kitűnő gyógyszernek bizonyult számos esetben, ára 1 korona 20 fillér.

Takács István „Mátyás Király” gyógytár
CINKOTA (Budapest mellett.)

Több mint

50 év óta sikerrel használtatik!

Az északi arckenőcs és északi SZALVATOR szappan eltávolítja a szeptőt, májfolttot és a bőr összes tisztátlanságát.

Valódi csakis a

DIENES J. C.,

Salvator gyógytárából.

Eszéken felsőváros

1 tégely északi arckenőcs . 1 K 70 f.
1 db Salvator szappan . 1 K — f.
1 tégely kézi pászta ára . 1 K 20 f.
1 lyoni rizspor kis doboz 1 korona, nagy doboz 2 korona.

Figyelmeztetés.

Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrésztől és megfelelnek tökéletesen a 71012. sz. b. m. rendeletnek.

Csak akkor valódi, ha fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el van látva és kéretik a t. közönség csakis DIENES féle északi kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

Főraktár Budapesten:

Török József ur gyógyszerertárában
VI. Király-utca 12. sz.

D. Horváth Győző

vas-, fűszer- és deszkakereskedése Zalaegerszezen.

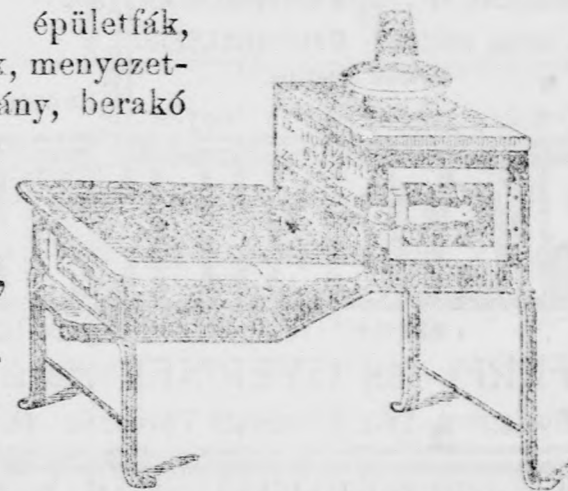
Ajánlja rendezett raktárát, szolid és pontos kiszolgálás mellett.

GAZDASÁGHOZ rudvasak, ekereszek, láncok, gazdasági összes szerszámok, kisebb gépek, vetőmagvak.

HÁZTARTÁSHOZ konyhaedények, solingeni acél áruk, fűszerek, kitűnő theák, rumok.

ÉPÍTKEZÉSHEZ karinthiai deszkák, lécek, épülették, fazsindely, vízhatlan cementek, menyezett-nád, elszigetelő és tetőkáránylemezek, karbolineum, kátrány, berakó és kész takaréktűzhelyek, kályhák, épületvasalások, összes festék, kence, lag és olajak.

VADÁSZATI CIKKEK: töltények, hüvelyek, forgópisztolyok, vadászfegyverek stb.

Óriási választék a legdivatosabb tollkönnyű

nyulszőr, manilla, florentini és szalma

kalapokban, valamint férfi-

ingek, lábravalók, gallér,

kézelők, zsebken-

dőkben.

Kalapkirály

Zalaegerszezen
a pénzügyi palota mellett.

Dus raktár:

kész női blousok, aljak,

alsóruhák, kötények, vállfűzők

és fehéreneműekben. Pécsi keztürraktár.

Mc Cormick

amerikai aratógép-gyár

igazgatósága és főraktára:

Budapest, V., Alkotmány-utca 12.

Knecht E. John igazgató.

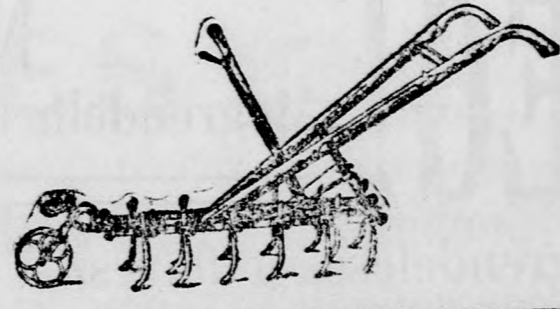
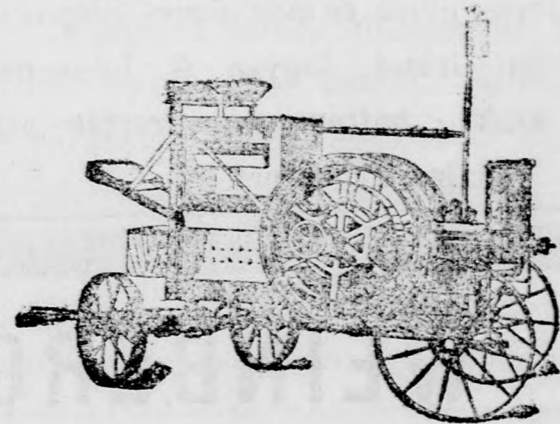
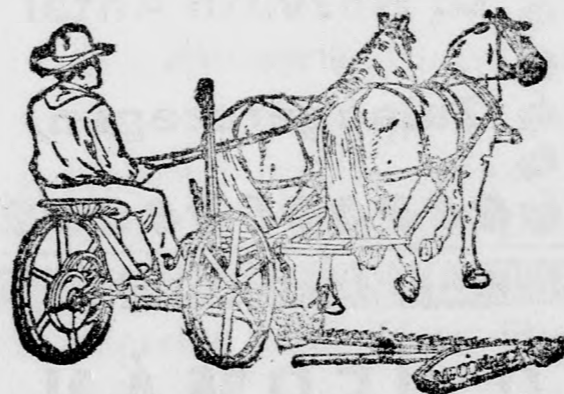
Mc Cormick kévekdítő-arató-

gépelelmárokakó-arató-

gépei a magyar viszonyoknak

megfelelően külön lesznek gyártva.

Ha nem üres frázis, hanem tény!

Összes gyártmányainkról szóló ké. 199 katalógusunkat kívánatra bérmentve küldjük.

Requiny-féle RÓMAI VÉR-TISZTÍTÓ-SZÖRP páratlan szer minden bőrbajnál, bujakórnál. Vérbőségben szenvedőknek nélkülözhetetlen, vérjavító és vértisztító. Nagy üveg 3 kor. 3 üveget 9 kor. utánvétellel küld. REQUINY ATTILA gyógyszerész, Budapest, VII., Kúli-ő Kerepesi ut 24. A híres RÁKÓCZI GYOMORKESERŐ egyedüli készítője. Érdekes prospektus ingyen!	KÉSMÁRKI LENVÁSZON és DAMAST- árak csak akkor valódiak. VAJDI SZEPESSEGI VÉD-EGY ECHT ZIPSER ha ezen védjeggyel vannak ellátva.	LEOPOLD GYULA hirdetői irodája által Budapest, Erzsébet-körút 21. VÉRSEGENYSÉG, ETVÁGYTALANSÁG, IDEGESÉG gyógyítására a leghatásosabb készítmény a KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR. Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért. Kis üveg ára 2-20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszertárakban. Postán küldi: KORONA-GYÓGYSZERTÁR Budapest, Kálvin-tér. A legjobb órákat legszilárdabb és legdivatosabb ékezeteket, ugykésapén-ért, mint RÉSZLETFIZETÉSRE szigorúan szabott árakon szállítja Magyarország e nemből első és legnagyobb üzlete BRAUSWETTER JÁNOS kronóméter órák SZEGEDEN. Aránytér 2000 kóppal ingyen és bérmentve.	TUDOBALASSOENAK és mindenkinél, aki kóssa, rohadó, páratlan szelgélésel kóssa a Balassi-féle hársfamezszörp Mintaüveget 3 koronáért küld APOSTOL-GYÓGYSZERTÁR BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRÚT 64.
PLATSCHER VILMOS elismerett legolcsóbb, legezolidsabb FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).	A világot bámulatba ejti a Hammond írógép. Kizárólagos elárusítók: FARAGÓ TESTVÉREK Budapest, V., Arany János-u. 8. Kérjen mindenki prospektust!	Szeplő, majfolt, paltánás, miteszer, ráncok eltűnnek az arczról a valódi angol BALASSA FELE UGORKATÉ szépitőszorrel való bekenés által. Egy üveg ára 2 korona. Hozzá ugorkassappan 1 k. puder 1-20 k. Főzetérl- győgyezősz dési hely: BALASSA KORNÉL Bpest, Andrassy-ut 47.	
Melyik vendéglőben étkezik Budapesten? SCHULLER FERENCZ ujjonnan berendezett elsőrangú éttermeiben Budapest, VI., Andrassy-ut 39. mert ott jó magyar konyha, valódi liszta borok és pontos kiszolgálás van.	BABYMIRA-CRÉM legjobb szer kóttések, ótvár, ráncok, feledőrszölt és kipállott bőr gyógyítására. Egyedüli készítő: BRODJOVIN N. győgyysz. ZÁGRÁB 5 doboz ára hór. 3 k 20 f., 10 doboz 5 k 80 f. A DREZDAI MOTORGYÁR részevnyársaság benzin-, gáz-, szivőgép-motorok és benzín- és kőszélkórték szakkörökben elismert legjobbak az összes gyártmányok között. Vesz- Műhely: DELLÉNT LÁKAC és Tea Budapest, VII., Török-körút 41. Prospektus ingyen.	KATZER részv. társaság megóvó-intézete az első és legnagyobb 1/2 millió részvénytőke. Budapest, Ó-utca 42, 44 (saját ház), 45, 46, és Uj-utca 43. Katzner szörmeárú az egész világon el vannak terjedve és elsőrangúak.	
KISS SZERENGSEJE NAGY 1000.000 VÁSÁRLÓKONTRA KISS REFE SZERENGSEJE KISS VÁSÁRLÓKONTRA	Pacific TOJÁS KÉSZÍTMÉNY tojás-sárgája helyett használandó a sütés és főzésnél. NAGY MEGTAKARÍTÁS. Kapható minden fűszerüzletben és drogeriában — Készítő: STROBENTZ TESTVÉREK. R. I. Központi körút, BUDAPEST.	„Zsorna”-féle NEPELEJTS védjeggyű férfi — nyakkendő, kitűnő magyar ipar! PARIS SZÁLLODA Szállodás: Simon Pál Budapest, VI., Váci-körút 28. sz. 100 szoba 2-20 K-ól feljebb, kizárólagos villanyvilágítással együtt. Fürdők, melegvíz-kárházak, étterem, Villamos vasúti megállóhely az órára pályaudvarok és	

Tüzifa eladás.
Bökk-, cser- és tölgyfa hasáb 125—130 ctm. magas erdei öleken kapható. Zalalövő közelében levő erdőben átvéve.
Ugyanott 300 darab tölgyfa kertsas is kapható.
Venni szándékozók forduljanak **HILMAYER ZSIGMOND**-hoz Zalalövön.

Nyavalyatörés!
Ki nyavalyatörés, göres és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabd. hattyu győgyosztár által Majna Frankfurt.

A francia módszer szerint (üvegerjedés által) előállított

„Animo” pezsgő

elismert szaktekintélyek szerint egyenrangú a legjobb francia pezsgővel

Raktár:
D. Horváth Antal drogueriája
Zalaegerszegen.

Muraközi pezsgőgyár
Csáktornya.

WEINBERGER HERMÁN és FIA jégvermeiből
JÉG! Naponként házhoz szállítva. **JÉG!**
Megrendelhető az egész idényre, vagy havonként, vagy esetről esetre is.
Megrendeléseket felvesz a cég irodája: Zalaegerszeg, Varmegyház-tér, Weisz Ede-féle ház.